

แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Guidelines for the development of Customs operations to efficiently increase the prevention and suppression of smuggling of drugs by mail

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์
โดย	นายรชต ลีละวงศ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.ศิริมา ทองสว่าง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.ศิริมา ทองสว่าง)	
.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วอรร พัวพันสวัสดิ์)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รชต ลีละวงศ์ : แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์. (Guidelines for the development of Customs operations to efficiently increase the prevention and suppression of smuggling of drugs by mail) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.ศิริมา ทองสว่าง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ 2) วิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ข้าราชการกรมศุลกากร ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ข้าราชการตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดและเจ้าหน้าที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จำนวน 7 ท่าน

ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารและสัมพันธ์ภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปด้วยดี อย่างไรก็ตามเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบยังมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยรวมถึงจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณการส่งออกพัสดุไปรษณีย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับแนวคิดการลดอัตราค่าส่งของภาครัฐและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในงานและพัฒนาความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในด้านการข่าว การขยายผลจับกุมรวมถึงการทำลายเครือข่ายยาเสพติด ทั้งนี้ในกระบวนการปฏิบัติงานพบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ การขาดระบบข้อมูลส่งออกไปรษณีย์ล่วงหน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรต้องคัดเลือกและประเมินความเสี่ยงของพัสดุไปรษณีย์จากรายละเอียดหน้ากล่องพัสดุ สำหรับข้อเสนอแนะคือ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เก็บข้อมูลความเสี่ยงจากพัสดุไปรษณีย์ส่งออก ได้แก่ รายละเอียดของผู้ฝากส่งผู้รับและรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถประเมินระดับความเสี่ยงของพัสดุไปรษณีย์ก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึงศูนย์คัดแยกเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการคัดแยกและการคัดเลือกตรวจสินค้าสามารถดำเนินการได้ตรงเป้าหมายรวมถึงการยกระดับการตรวจสินค้าให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6280112024 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD:

Rachata Leelawong : Guidelines for the development of Customs operations to efficiently increase the prevention and suppression of smuggling of drugs by mail. Advisor: SIRIMA THONGSAWANG, Ph.D.

The objectives of this research are: 1) to study the Customs Department's operational processes in preventing and suppressing the smuggling of narcotics exports by mail; 2) to analyze and determine the guidelines for the development of the Customs Department's performance in preventing and suppressing the smuggling of narcotics export by mail. This research is a qualitative research. Data were collected from in-depth interviews from key informant groups such as civil servants of the Customs Department, civil servants of the Office of the Narcotics Control Board, police officers from the Narcotics Suppression Police Headquarters and the Thai Post Company Limited, total 7 persons.

The study result revealed that there are good cooperation, communication, and good relationship between relevant units of the Custom Department in the operation to preventing and suppressing the smuggling of narcotics by mail. However, there are still insufficient and outdated tools for inspections, including insufficient number of personnel to support the volume of postal parcel exports that are likely to continue to increase and inconsistent with the concepts of reducing the government's manpower and the limited budget. Therefore, it is important to focus on the development of personnel to have more expertise in the work and to develop cooperation between the Customs Department and the Office of the Narcotics Control Board in the field of news, expansions of the arrest results including destroying the narcotics networks. Regarding the operational processes, there were significant problems and obstacles, which include the lack of advance postal export information systems, leading to the process which the customs officers must select the postal parcels and assess risks based on the details on the parcels. The suggestion is to introduce information technology (IT) systems to collect risk data from exported postal parcels, which include the details of the consignor, the consignee, and details about the goods. With these, customs officials can assess the risk level of the parcels before they arrive at the sorting center, thus increasing the speed of sorting and screening of the goods to fit to the objectives and raising the standards of product inspections.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ศิริมา ทองสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำสารนิพนธ์ รวมถึงรองศาสตราจารย์ วันชัย มีชาติ ประธานกรรมการสารนิพนธ์ และอาจารย์ ดร. วงอร พัวพันสวัสดิ์ ที่ให้เกียรติในการเป็นคณะกรรมการสารนิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายเดชา วิชัยดิษฐ์ ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม 3 และนายชัยวัฒน์ ผดุงชอบ หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ 2 กองสืบสวนปราบปราม 3 รวมทั้งบุคลากรของกรมศุลกากรที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณ คุณศิวชาติ ฉัตรตรัสตรี ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ และให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่คอยให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลที่ดีเสมอมาพร้อมทั้งให้การสนับสนุนในการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำสารนิพนธ์นี้สำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจสำคัญ ผู้ที่เป็นเบื้องหลังความสำเร็จในทุกช่วงชีวิต และหากสารนิพนธ์เล่มนี้ผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยเป็นอย่างสูง และหวังว่าสารนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อไป

รชต ลีละวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของวิจัย	3
1.5 กรอบแนวคิด	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime).....	6
2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน	12
2.4 แนวคิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ	15
2.5 แนวคิดการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน.....	16
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain).....	18

2.7 ข้อมูลกรมศุลกากร.....	24
2.8 ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.).....	33
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
3.1 รูปแบบการวิจัย	38
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	39
3.4 การได้มาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	40
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 การดำเนินงานของกรมศุลกากร.....	42
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
4.2 การดำเนินงานของกรมศุลกากร.....	43
4.3 กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทาง ไปรษณีย์ของกรมศุลกากร	54
4.4 ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	56
4.5 ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยา เสพติดทางไปรษณีย์.....	57
บทที่ 5 การอภิปรายผล	61
5.1. สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผล.....	61
5.1.1 การดำเนินงานของกรมศุลกากร (ด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง ด้านการพัฒนา บุคลากร ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี ด้านทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ).....	61
5.1.2 กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทาง ไปรษณีย์ของกรมศุลกากร.....	65
5.1.3 ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.....	66

5.1.4 ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบ ส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์.....	67
5.2 ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้.....	69
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ประวัติผู้เขียน.....	80

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการลำเลียงยาเสพติดผ่านประเทศต่างๆตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519.....	8
ตารางที่ 2 ตารางแสดง ตำแหน่ง เพศ อายุและประสบการณ์การทำงานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 ราย	43
ตารางที่ 3 สรุปประเด็นข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการ ลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์.....	60

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2 ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของยาเสพติด	20
ภาพที่ 3 สถานการณ์ยาเสพติดโลก	21
ภาพที่ 4 สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทย.....	23
ภาพที่ 5 กระบวนการทำงานกระบวนการทำงานหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ.....	31
ภาพที่ 6 ระบบเพื่อการควบคุมทางศุลกากร.....	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

สถานการณ์ความมั่นคงโลกในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างภัยคุกคามทางทหารหรือรูปแบบเดิม (Traditional security) และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-traditional security) เช่น ยาเสพติด กลุ่มก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Organized Crime: TOC) แต่อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามรูปแบบเดิมมีแนวโน้มที่เกิดขึ้นได้ยาก การสื่อสารการคมนาคมที่ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้การเชื่อมโยงในระบบการค้าระหว่างประเทศ การสร้างเครือข่ายมีความสะดวกและรวดเร็วส่งผลให้มีการเดินทางเข้า-ออกของผู้เดินทางตลอดจนการนำเข้า การส่งออกและการนำผ่านของสินค้ามีความสะดวกรวดเร็ว การขยายตัวของการค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์ม E-commerce และความท้าทายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคริปโทเคอร์เรนซี (Crypto Currency) จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการลดอุปสรรคทางการค้าทั้งการลดยกเว้นอากรศุลกากร (Tariff Barrier) และการลดอุปสรรคที่มิใช่อากรศุลกากร (Non-Tariff Barrier) ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงกระบวนการทางศุลกากรให้ทันสมัยและเป็นมาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) ส่งผลให้เกิดตัวแสดงที่ไม่พึงประสงค์ (Clandestine Non-State Actor) ที่มีบทบาทความสำคัญมากยิ่งขึ้น เช่น องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Organized Crime: TOC) และกลุ่มก่อการร้ายสามารถดำเนินกิจกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น และทำให้เกิดความท้าทายต่อเจ้าหน้าที่ในการควบคุมการเคลื่อนไหวข้ามพรมแดนที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนและเป็นการควบคุมพรมแดนที่เปราะบาง (Porous border)

ในระดับภูมิภาคนั้น การรวมตัวของประชาคมอาเซียนเป็นการดึงดูดการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และการพัฒนาการคมนาคมระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนส่งผลให้มีการเดินทางเข้า-ออกของผู้เดินทางตลอดจนการนำเข้า การส่งออกและการนำผ่านของสินค้าเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ระดับการพัฒนาประเทศอาเซียนมีความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (Gross Domestic Products Per Capita: GDP Per Capita) โดยในปี ค.ศ. 2018 สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวของประชากรสูงที่สุดในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีมูลค่าอยู่ที่ 64,567 ดอลลาร์สหรัฐ ตามด้วยประเทศบรูไนที่มีมูลค่า GDP Per Capita อยู่ที่ 30,645 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เมียนมามีมูลค่า GDP Per Capita อยู่ที่ 1,249

ดอลลาร์สหรัฐ และความแตกต่างทางการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้หลายประเทศอาเซียนไม่สามารถจัดการกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและควบคุมสินค้าผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากข้อมูลของ Global Financial Integrity มูลค่าความเสียหายจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติทั่วโลกมีประมาณ 1.6 – 2.2 ล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปีโดยมีมูลค่าความเสียหายด้านการลักลอบค้ายาเสพติดทั่วโลกอยู่ที่ประมาณ 426 – 652 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมดจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติทั่วโลก (Global Financial Integrity, Transnational Crime and the Developing World, 2017)

ในส่วนของประเทศไทยนั้น กรมศุลกากรได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการทางศุลกากรมาโดยตลอด อาทิ การลด/ยกเลิกขั้นตอนต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นในการผ่านพิธีการศุลกากร การนำเทคโนโลยี/ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยมาใช้ในการยื่นใบขนสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์และการรับชำระค่าภาษีอากร การนำระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และระบบตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย (Post Clearance Audit) มาใช้ในการลดระยะเวลาและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการตรวจปล่อยสินค้า รวมทั้งการแก้ไขกฎ/ระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อธุรกรรมทางการค้าที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นการเปิดช่องทางให้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามาแสวงหาประโยชน์ด้วยเช่นกัน ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในพื้นที่ของสามเหลี่ยมทองคำ ทำให้ประเทศไทยมักถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงไปประเทศปลายทางของการลักลอบยาเสพติดในภูมิภาคเพราะการคมนาคมที่สะดวกและอยู่ใกล้ประเทศปลายทาง เช่น จีน และเวียดนาม เป็นต้น ยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดในประเทศ ได้แก่ ไอซ์ เคตามีน ยาบ้า และเฮโรอีน ถูกผลิตและนำเข้าจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำทางบกซึ่งหาได้ง่ายและราคาถูกกว่าการนำเข้าจากแหล่งผลิตอื่น เช่น อินเดีย ปากีสถาน อัฟกานิสถาน อิหร่าน และแอฟริกา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ยังส่งผลให้มีการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งซึ่งจากเดิมจะลักลอบขนยาเสพติดโดยติดตัวมากับผู้โดยสารที่เดินทางผ่านสนามบินเปลี่ยนรูปแบบเป็นการขนส่งผ่านทางพัสดุไปรษณีย์มากขึ้น ทั้งนี้การค้าออนไลน์ยังส่งผลให้จำนวนพัสดุไปรษณีย์ที่มีการขนส่งระหว่างประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลประกอบกับรูปแบบการลักลอบขนส่งยาเสพติดผ่านพัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่สามารถอำพรางผู้รับหรือผู้ส่งสินค้าได้ส่งผลให้การลักลอบผ่านพัสดุไปรษณีย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามรูปแบบการค้าที่ปรับเปลี่ยนมาสู่การค้าออนไลน์มากขึ้น

ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ กรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกทางการค้าในการเคลื่อนย้ายสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ (Trade Facilitator) และในขณะเดียวกัน

เป็นหน่วยงานหลักในการบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดโดยหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออก (Enforcing unit) จึงต้องมีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวด้วย ด้วยเหตุนี้จึงควรได้มีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ซึ่งอาจเป็นจุดเปลี่ยนที่จะทำให้อาชญากรรมข้ามชาติลดความรุนแรงลงได้

1.2 คำถามการวิจัย

2.1 กระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์เป็นอย่างไร

2.2 ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถหยุดยั้งกระบวนการลักลอบการส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

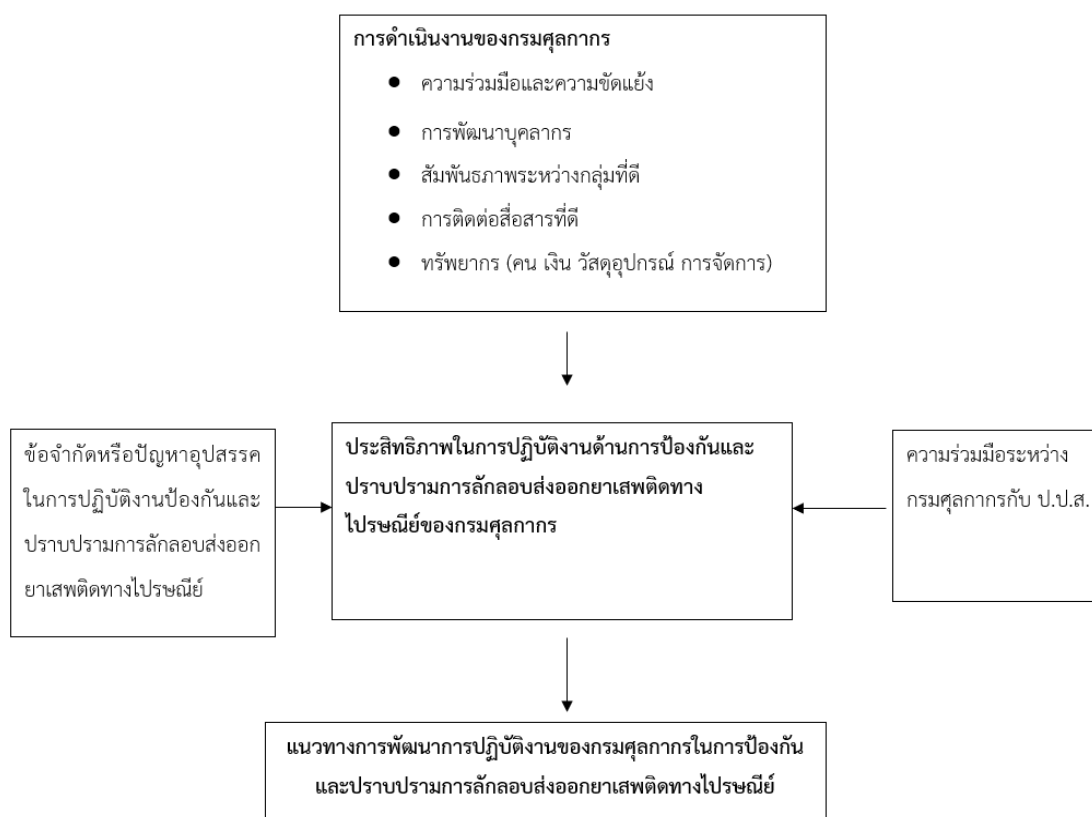
3.1 เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

3.2 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

1.4 ขอบเขตของวิจัย

ขอบเขตเชิงเนื้อหา ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานของกองสืบสวนปราบปรามกรมศุลกากรในการรวบรวมข้อมูลและแนวโน้มการกระทำผิดในการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2564

1.5 กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การป้องกันยาเสพติด หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการล่วงหน้าเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่บุคคลให้มีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาในช่วงชีวิตได้โดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือพึ่งพายาเสพติดหรือรอดพ้นจากยาเสพติดรวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่มีส่วนผลักดันให้กลุ่มเป้าหมายไปใช้ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย

กรมศุลกากร หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง ปฏิบัติภารกิจหลักเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางการค้า การควบคุมทางศุลกากรเพื่อปกป้องสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จัดเก็บภาษีอากรจากการนำสินค้าเข้าและส่งออก และการให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากรเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุน

การลักลอบลำเลียงยาเสพติดทางไปรษณีย์ หมายถึง วิธีการที่กลุ่มนักค้ายาเสพติดใช้ในการหลบเลี่ยงการตรวจค้นและการจับกุมของเจ้าหน้าที่ที่สำคัญอีกเส้นทางหนึ่ง นอกจากการลำเลียงทางรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทางหรือทางเครื่องบินหรือรถไฟ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่องค์กรกำหนดให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการให้เกิดความพึงพอใจ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยปริมาณของงานด้วย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อทราบถึงกระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

7.3 ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนวทางด้านนโยบายขององค์กรต่อไปในการปรับปรุง และพัฒนารูปแบบกระบวนการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติด” ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)
2. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน
4. แนวคิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
5. แนวคิดการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
6. แนวคิดเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
7. ข้อมูลกรมศุลกากร
8. ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)

2.1.1 ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization or WHO) (สุพัตรา สุภาพ, หน้า 2540) ได้กล่าวว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไป โดยไม่สามารถหยุดเสพได้และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้นได้

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดความหมายของคำว่า ยาเสพติดให้โทษตามความในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดย รับประทาน ดม สูบ ฉีดหรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความต้องการเสพในขนาดที่เพิ่มขึ้น เมื่อขาดยาจะมีอาการถอนยาเกิดขึ้น มีความต้องการเสพทั้งทางจิตใจและร่างกายอยู่ตลอดเวลา และมีภาวะสุขภาพที่เสื่อมโทรมลง รวมถึงในส่วนของพืชที่ให้ผลผลิตของยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่

หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกัน ชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 ว่า “ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย

สรุปได้ว่า ยาเสพติด หมายความว่า ยาหรือสารเคมี ที่เสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้และจะติดจนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้นได้

2.1.2 ประเภทของยาเสพติด (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522)

กฎหมายฉบับนี้ยังได้แบ่งยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการควบคุมที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมเนื่องจากแต่ละประเภทมีอันตรายและความจำเป็นในทางการแพทย์ไม่เหมือนกัน ประเภทยาเสพติดให้โทษและรายชื่อยาเสพติดที่สำคัญ มีดังนี้

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ที่สำคัญ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี แอลเอสดี

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป ที่สำคัญ เช่น ใบโคคา โคคาอีน ยาสกัดเข้มข้นของต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน มอร์ฟีน ฝิ่นยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่ใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก มูลฝิ่น)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 ที่สำคัญ เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์ อาเซติลคลอไรด์ เอทิลีนไดอะไซด์ คอลอซูโดอีเฟดรีน เออร์โกตามีน ไอโซชาพโรล ไกลเซอร์จิกอชาติ ไพเพอโรนอล และซาฟรอล

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง 4 มี 4 รายการ ได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่นและพืชเห็ดขี้ควาย

2.1.3 การลำเลียงยาเสพติด

ข้อมูลการสืบสวนของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของไทยเกี่ยวกับการลำเลียงยาเสพติด ระบุว่า รูปแบบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดยังคงใช้วิธีการขนส่งไม่แตกต่างจากเดิม คือ การก๊วบลงท้องหรือซุกซ่อนในสัมภาระทางท่าอากาศยานและทางรถยนต์ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารประจำทาง รถโดยสารสาธารณะ และรถไฟ ซึ่งในปัจจุบันการส่งยาเสพติดทางไปรษณีย์และการรับจ้างขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ได้ถูกนำมาใช้เป็นช่องทางในการกระจายยาเสพติดไปยังผู้เสพและผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนมากขึ้นโดยใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารทาง Facebook และ Line เป็นต้น

สำหรับข้อมูลการลำเลียงยาเสพติดผ่านประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 ปรากฏตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการลำเลียงยาเสพติดผ่านประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519

ปี พ.ศ.	ชนิดยาเสพติด	พื้นที่ผลิต/พัก	ประเทศที่มีการลำเลียงยาเสพติด
2519-2539	เฮโรอีน	สามเหลี่ยมทองคำ	ไทย-แอฟริกาตะวันตก-สหรัฐและทวีปยุโรป
2540	เฮโรอีน	ตะวันออกกลาง	ปากีสถาน-อินเดีย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
2541-2542	โคเคน/เฮโรอีน	อเมริกาใต้	อเมริกาใต้-ไทย หรือ ไทย-ต่างประเทศ
2543	เฮโรอีน	ปากีสถาน	ปากีสถาน-ไทย
2544-2549	เฮโรอีน	ไทย	ไทย-จีน
ตั้งแต่ 2550	ยาเสพติด	เอเชียใต้	เอเชียใต้-จีน

2.1.4 ความหมายของอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 3 ได้บัญญัติ ความหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไว้ว่า “องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

จอห์น เคอร์รี่ (John Kerry) วุฒิสมาชิก สหรัฐอเมริกา ได้ให้ความเห็นว่า อาชญากรรมข้ามชาติ คือ คอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่ เป็นภัยคุกคามอันใหญ่หลวง (Organized crime is the new communism: the new monolithic threat) (Naylor, R.T., 2002)

คณะกรรมการนโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้ให้คำจำกัดความ “อาชญากรรมข้ามชาติ” หมายถึง การกระทำขององค์กรหรือกลุ่มบุคคล สมคบ และร่วมมือกระทำความผิดต่อเนื่องจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศอันเป็นความผิดตามกฎหมายหรือบทลงโทษของประเทศที่องค์กรหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจที่ขัดต่อหลักกฎหมายและศีลธรรมก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความมั่นคงของบุคคล องค์กร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2561 หน้า 8 อ้างถึงใน ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา, 2554)

สรุปได้ว่า อาชญากรรมข้ามชาติ หมายความว่า การกระทำของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันกระทำความผิดขัดต่อหลักกฎหมายจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ

2.1.5 กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านยาเสพติด

กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านยาเสพติด มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี 2025 ตาม ASEAN Declaration on Drug Free 2025 โดยมีกลไกการประชุมระดับสูงที่สำคัญของอาเซียน คือ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด (ASEAN Senior Officials Meeting on Drugs Matters: ASOD) โดยมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี ซึ่งการประชุมครั้งล่าสุดคือ ครั้งที่ 41 เป็นการจัดประชุมผ่านระบบสื่อสารทางไกลครั้งแรกเนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563 การประชุมดังกล่าว ประเทศสมาชิกอาเซียนได้พูดคุยและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการแปลข้อมูลที่ไม่ถูกต้องให้สาธารณชน ทั้งนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความร่วมมือ มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและมีความเข้าใจตรงกันในการต่อสู้กับยาเสพติดเพื่อให้อาเซียนมีความมั่นคงและปลอดภัยจากยาเสพติด

กรมศุลกากร ในฐานะหน่วยงานที่มีส่วนร่วมด้านความมั่นคงของชาติในการดูแลสินค้าผ่านเข้าออกประเทศได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2564 ให้เชื่อมโยงและต่อเนื่องกับทิศทางความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นและปราบปรามกลุ่มค้ายาเสพติดรวมถึงการประชุมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการ

ปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดตามช่องทางที่ขยายตัวในปัจจุบัน

2.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 (The United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988 อ้างถึงใน บุศรา เข้มทอง, 2558) หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า “อนุสัญญา ค.ศ. 1988” อนุสัญญานี้มีหลักการที่สำคัญหลายประการแต่ที่เป็นจุดเด่น ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่นำมากำหนดไว้ให้ประเทศภาคีนำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ได้แก่

1. ความผิดและกำหนดโทษ (Offences and Sanctions)
2. เขตอำนาจรัฐ (Jurisdiction)
3. การบริหารทรัพย์สิน (Confiscation)
4. การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition)
5. การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย (Mutual Legal Assistance)
6. การโอนการดำเนินคดี (Transfer of Proceedings)
7. การปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดทางทะเล (Illicit Traffic by Sea)

2.2.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยมีสาระ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อใช้บังคับและดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้สอดคล้องกับการที่ไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 โดย พ.ร.บ. นี้กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” และ “ความผิดร้ายแรง” และองค์ประกอบของความผิดและความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพร้อมโทษทางอาญา

ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามมาตรา 5 มีองค์ประกอบความผิดเมื่อผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ (1) เป็น

สมาชิกหรือเป็นเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (2) มีการสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรง (3) มีส่วนร่วมกระทำการใดๆไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจกรรมหรือการดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (4) จัดการ ส่งการ ช่วยเหลือ ยุยง อำนวย ความสะดวกหรือให้คำปรึกษาในการกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ส่วนที่ 2 กลไกป้องกันและปราบปรามความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ การกำหนดความผิดอาญาฐานอื่นและบทกำหนดโทษ การสืบสวนสอบสวนคดีความผิดฐานมีส่วนร่วมและการใช้ความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้ององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

การจัดการปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติไม่สามารถดำเนินการได้โดยปราศจากความร่วมมือระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากรจะต้องมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดด้วยเช่นกัน

2.2.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 เพื่อกำหนดมาตรการและอำนาจในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ 4 ข้อ ดังนี้

1. สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักกระทรวงยุติธรรม มีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลงานดำเนินงานในฐานะหน่วยงานปฏิบัติของคณะกรรมการประสานนโยบาย แผน งบประมาณและการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

2. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน มาตรการ และกลไกในการสกัดกั้นป้องกันและปราบปราม บำบัดรักษา และแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการประสานความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ หรือองค์การระหว่างประเทศ ควบคุม เร่งรัด และประสานงานเพื่อการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน ปราบปราม การฟ้องคดี และการบังคับโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

3. ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการแห่งนั้นชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจนั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เลขาธิการมีอำนาจในการดำเนินการดังกล่าวโดยไม่ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้นทราบคำสั่ง

4. เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจ เช่น เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้น ค้นบุคคล หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่ โดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

ดังนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 จึงเป็นกฎหมายของหน่วยงานอื่นที่กรมศุลกากรต้องบังคับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน

องค์กรจะต้องมีปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่เรียกว่า “4 M’s” ซึ่งประกอบด้วยตัวย่อได้แก่ เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การจัดการ (Management) และบุคลากร (Man) ซึ่งทั้ง 4 ประการนี้ล้วนมีผลโดยตรงต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.บุคลากร (Man) ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีคุณค่าและมีความสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ องค์กร การศึกษาเรื่องคนในองค์กรจึงต้องศึกษาพฤติกรรมของคนและจำเป็นที่ต้องพัฒนาศักยภาพของคนเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

สมใจ ลักษณะ (2546, หน้า 7) บุคคลที่ใช้กลวิธีหรือตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ด้วยเทคนิคการทำงานที่สามารถทำให้เกิดผลงานได้จำนวนมาก ซึ่งเป็นผลงานที่มีคุณภาพและเป็นที่น่าพอใจ รวมถึงการใช้เวลาและสิ้นเปลืองทุนค่าใช้จ่ายพลังงานที่น้อย เป็นบุคคลที่มีความพอใจและความสุขในการทำงานเป็นบุคคลที่มีความพอใจที่จะคิดค้นเพิ่มพูนคุณภาพและปริมาณของผลงาน มีการดัดแปลงวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ นั่น คือ บุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เช่นเดียวกับ สเตียร์ส (Steers, n.d. อ้างถึงใน ฤทัยทิพย์ โพธิ์อ่อน, 2550) กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่สำคัญของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กรจะต้องประกอบไปด้วยความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัว (Trait) และความสนใจของบุคคล ทั้ง 3 ปัจจัยรวมกันเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะ

(Capacity) ของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร ดังนั้นถ้าขาดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งไปก็ยากที่จะคาดหวังได้ว่าผลปฏิบัติงานของบุคคลจะอยู่ในระดับสูงได้

นุรักษ์ คุณชลและคณะ (2543, หน้า 188) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญที่สามารถเอื้ออำนวยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่งก็คือความเจริญเติบโตขององค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพราะงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่มุ่งเลือกสรรคนดีมีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานและเมื่อคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้วงานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องประสานงานกับฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ในองค์กรทำการฝึกอบรมพัฒนาปรับปรุงให้พนักงานเหล่านี้มีความรู้ความสามารถทันสมัยต่อสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนไปเช่นปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอื่น ๆ นอกจากนั้นยังต้องแสวงหาวิธีการอบรมพนักงานให้มีความรู้ความสามารถในบทบาทใหม่ของตน สอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย มูลชอบ (2545, หน้า 42) ได้กล่าวถึงบุคลากรและความสำเร็จของการบริหารว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ด้าน คือ 1. จำนวนหรือความเพียงพอของบุคลากร 2. คุณภาพของบุคลากร 3. ระดับการนำบุคลากรไปใช้ประโยชน์ โดยองค์กรมีความพร้อมเพียงใดในการสนับสนุนด้านจำนวนหรือความเพียงพอของบุคลากรและต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติอย่างไรในแง่คุณภาพ บุคลากรเหล่านั้นเต็มใจที่จะทุ่มเทมาร่วมงานหรือไม่และเมื่อถึงกระบวนการสรรหาได้คนดีมีฝีมือมาสมัครแล้วการคัดเลือกก็ควรเป็นไปอย่างเป็นธรรมสามารถคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมเข้ามาทำงานให้ได้มากที่สุด เมื่อได้บุคลากรเข้ามาทำงานในองค์กรแล้วก็ต้องหาทางนำบุคลากรไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ในกระบวนการดังกล่าวอาจจะต้องทำการปฐมนิเทศเพื่อให้ผู้เป็นสมาชิกขององค์กรเห็นภาพรวมของหน่วยงาน ได้รับทราบภาพรวมเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่การทำงานและระบบงานย่อยต่างๆ นอกจากนี้การฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาสมาชิกในองค์กรให้มีศักยภาพอยู่ในองค์กร เพื่อทำงานตลอดไปจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 278-279) กล่าวถึงความเป็นผู้นำและการบริหารจัดการว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพในองค์กรควรจะสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ (Vision) ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการจะเป็นในอนาคต โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ระยะยาวของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในองค์กรมีการพัฒนากลยุทธ์เพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ให้การสนับสนุนพนักงานที่ทำประโยชน์ให้แก่องค์กร และจงใจให้พนักงานปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น โดยใช้กระบวนการด้านการบริหารจัดการคือการวางแผนการจัดองค์กรการจัดคนเข้าทำงาน การจงใจการควบคุมผ่านการใช้อำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งในการปฏิบัติผู้นำและฝ่ายบริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องการใช้ประโยชน์สูงสุดที่คล้ายคลึงกัน

2. เงิน (Money) นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อเอื้ออำนวยให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินต่อไปได้โดยไม่ติดขัด และควรมีงบประมาณที่เพียงพอกับปริมาณงานที่ทำเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

นุรักษ์คุณชลและคณะ(2543, หน้า 198-199) กล่าวถึงค่าตอบแทน (Compensation) ไว้ว่า ค่าตอบแทนเป็นผลที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจโดยค่าตอบแทนจะเป็นรางวัลทางสังคมที่ทำให้มนุษย์ภาคภูมิใจและยอมรับว่าตนเป็นคนมีคุณค่าคนหนึ่งในสังคมที่สามารถทำสิ่งใด ๆ ให้ผู้อื่นยอมรับการกระทำซึ่งค่าตอบแทนที่เหมาะสมจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงานผลงานออกมามีคุณภาพ นอกจากนี้ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ(2545, หน้า 264) กล่าวถึงการบริหารจัดการค่าตอบแทนว่า หมายถึงรางวัลภายนอกทั้งหมดซึ่งพนักงานได้รับในการแลกเปลี่ยนกับงานประกอบด้วยค่าจ้าง เงินเดือน โบนัส สิ่งจูงใจ และผลประโยชน์อื่นและการให้ผลประโยชน์ตอบแทนด้านอื่น เช่น สวัสดิการเรื่องการประกันภัยการลาหยุด การพักร้อน การลาภักและรายได้พิเศษ เพื่อให้รางวัลแก่พนักงานผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งของการจ่ายค่าตอบแทนที่นอกเหนือจากค่าจ้างแรงงาน ซึ่งรวมถึงการประกันคุณภาพในบางองค์กรมีการจ่ายส่วนของผลประโยชน์มากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนขององค์กร

3. วัสดุอุปกรณ์ (Materials) คือเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความพอเพียงและทันสมัยควรมีความเหมาะสมกับงานที่ทำเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่ากับการจัดซื้อและจัดหา มาใช้กับการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันโลกแข่งขันกันที่ความเร็วใครเร็วกว่าคนนั้นได้เปรียบและความเร็วนี้ก็ขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใหม่และทันสมัย

ศักดิ์ชัย มูลชอบ (2545, หน้า 44) วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนวิทยาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินภารกิจ สมรรถนะขององค์กรที่รับผิดชอบในการนำภารกิจไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้น ถ้าองค์กรนั้นได้รับการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอและทันต่อเวลา ในบางกรณีหากการดำเนินโครงการนั้นมีลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยองค์กรที่รับผิดชอบจะต้องมีบุคลากรที่มีความชำนาญที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น

4. การบริหารจัดการ (Management) เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรง คือ เป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลักต้น และกำกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 3 ประการให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ ทรัพยากรในการบริหารทั้ง 4 ประการนี้มีความสำคัญต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากไม่ว่า

หน่วยงานใดที่จะประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี หากขาดเสียซึ่งการบริหาร 4M's ที่ดีในข้อหนึ่งข้อใดก็จะทำให้งานนั้นเกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อการทำงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อกันและจะทำให้การทำงานนั้นไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น ๆ และการทำงานของผูปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่จะมีกระบวนการบริหารหรือการจัดการที่ดี

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ(2545, หน้า 18) ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่าหมายถึงกระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความหมายดังกล่าวข้างต้น การบริหารจัดการจึงเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า บุคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) เป็นปัจจัย 4 ประการ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต้องประกอบไปด้วยความสามารถ ความตั้งใจ ทুম่เททำงานและทักษะเฉพาะตัว ซึ่งความสำเร็จของการบริหารจัดการขึ้นอยู่กับความพอเพียง คุณภาพและความเหมาะสมตามหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร เงินหรืองบประมาณที่เพียงพอจะช่วยสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานรวมถึงขวัญและกำลังใจของบุคลากร ส่วนการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอและทันต่อเวลาจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การทำงานของผู้ปฏิบัติงานและการกำกับดูแลทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่จะมีกระบวนการบริหารหรือการจัดการที่ดี

2.4 แนวคิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบการสร้างทีมงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่เหมาะสม ตามแนวคิดการสร้างทีมงานให้มีประสิทธิภาพของ Woodcock (1989 อ้างถึงใน สุวรรณิ คชเดช, 2559) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 11 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านบทบาทที่สมดุล (Balanced roles) 2. ด้านความชัดเจนของเป้าหมาย (Clear objectives and agree goals) 3. ด้านการเปิดเผยและการเผชิญหน้า (Openness and confrontation) 4. ด้านการสนับสนุนและการไว้วางใจต่อกัน (Support and trust) 5. ด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง (Co-operation and conflict) 6. ด้านการปฏิบัติงานที่ชัดเจน (Sound procedures) 7. ด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสม (Appropriate leadership) 8.

ด้านการทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ (Regular review) 9. ด้านการพัฒนาบุคลากร (Individual development) 10. ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่ม (Sound inter-group relation) 11. ด้านการสื่อสารที่ดี (Good communications)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างทีมงานตามแนวคิดของ Woodcock (1989) ในปัจจัยด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่ม และด้านการติดต่อสื่อสารที่ดีมาเป็นกรอบแนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร เพราะเมื่อบรรยากาศการทำงานเป็นไปด้วยความร่วมมือสมาชิกของทีมงานก็พร้อมที่จะแบ่งปันข่าวสารข้อมูลรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในทีม ส่วนความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยุ่งยากและเกิดปัญหาจึงควรหลีกเลี่ยง โดยทีมที่มีประสิทธิภาพย่อมจะต้องพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานและถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างดีแล้วการทำงานของทีมก็จะราบรื่นและเป็นไปในทางสร้างสรรค์มีการสนับสนุนเกื้อกูลกันและช่วยกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคยิ่งถ้ามีการสื่อสารที่ดีก็จะทำให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารที่ตรงกันสามารถตรวจสอบวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานในองค์การเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.5 แนวคิดการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2538 อ้างถึงใน ไพบุลย์ ตั้งใจ, 2554) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการทำงานโดยทั่วไปจะหมายถึงการทำงานที่ประหยัด ได้ผลงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพคุ้มค่ากับการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน อุปกรณ์และเวลา

โคมทอง ถานอาดนา (2548 อ้างถึงใน กชพร พุทธจักร, 2553) ได้กล่าวว่า “ประสิทธิภาพ” หมายถึงแนวคิดหรือความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหารงานในระบบประชาธิปไตยในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุด คุ้มกับการที่ได้จ่ายเงินภาษีอากรไป ในการบริหารประเทศและจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

Millet (1994) ได้นิยามคำว่า “ประสิทธิภาพ” หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มนุษย์และได้ผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย และความพึงพอใจนั้น หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการ Satisfactory Service) ซึ่งพิจารณาจาก 1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable service) 2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (Timely service) 3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample service) 4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous service) 5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive service)

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2538, หน้า 2 อ้างถึงใน ชูติมา ม่วงมณี, 2554, หน้า 4) ชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในระบบราชการมีความหมายรวมถึงผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็น สิ่งที่วัดได้หลายมิติตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ 1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนของการผลิต (Input) ได้แก่ การบริหารที่มีการใช้ทรัพยากร คือ เงิน วัสดุเทคโนโลยี และ คนที่มีคุ่มค่า ประหยัดและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด 2. มิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ที่ เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่ การทำงานที่ได้มาตรฐานรวดเร็ว รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่สะดวกและมีความถูกต้อง 3. มิติของผลลัพธ์และผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การที่ผู้ปฏิบัติงานทำงานที่มี ประโยชน์ มีคุณภาพเกิดต่อสังคม เกิดผลกำไร และทันเวลา มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและการ ให้บริการเป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับ “ประสิทธิภาพ” ของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้น อาจ กล่าวได้ว่า “ประสิทธิภาพ” สามารถมองได้ 2 แง่มุม คือเมื่อมองในเชิงธุรกิจ “ประสิทธิภาพ” จะหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้รับหากการใช้ วัตถุดิบที่เป็นปัจจัยนำเข้าในการผลิตที่น้อยและระบบให้ผลผลิตมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าของวัตถุดิบตั้งต้น บวกกับค่าดำเนินการ โดยที่มูลค่าของผลผลิตยิ่งสูงกว่าการลงทุนมากเท่าใดย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพ ที่สูงของการผลิตนั้น แต่ถ้ามองในอีกแง่หนึ่งในเชิงของการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ “ประสิทธิภาพ” จะหมายถึงผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากการทำงานที่ถูกต้องรวดเร็วขึ้น กว่าเดิมและทันตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ยังต้องใช้ทรัพยากรทั้งคนและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งมีการนำเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาใช้เพื่อเกิดความสะดวกมากขึ้น รวมถึง เป็นการช่วยลดขั้นตอนการทำงานลงและสามารถทำงานได้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดวางไว้ เกิดการ สูญเสียต่อทรัพยากรน้อยที่สุด และก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ(ผู้บังคับบัญชา) ซึ่งหากผล การปฏิบัติงานดีก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แต่หากผลการปฏิบัติงานไม่ดีก็ถือว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่ำลงด้วย

แนวคิดของ Peterson and Plowman (1989, หน้า 325) ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า การวัดประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบว่า หมายถึงการลดต้นทุนใน การผลิต และในความหมายอย่างกว้างขวางรวมถึงคุณภาพของการมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นก็เพื่อ สามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสมและต้นทุนน้อย ที่สุดเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่

ดังนั้น แนวคิดของคำว่า การวัดประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้จึงมีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ 1. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีการบริหาร เวลา การวางแผนเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2. คุณภาพของงาน (Quality) เป็น

งานที่มีคุณภาพสูง คือ ผู้ผลิตและผู้ใช้มีความพึงพอใจในผลการทำงานและเกิดประโยชน์ที่คุ้มค่า รวมถึงมีความถูกต้องได้มาตรฐานและมีความรวดเร็ว นอกจากนี้ก็เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ได้ผลงานที่มีคุณภาพควรและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการหรือลูกค้า 3. ค่าใช้จ่าย (Costs) เป็นการดำเนินการด้วยความเหมาะสมกับงานและวิธีการ คือ การลงทุนน้อยและได้ผลกำไรมาก เกิดประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านคน วัสดุ การเงิน และเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าอันเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด 4. เวลา (Time) คือ การดำเนินงานในเวลา ที่มีลักษณะถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงานและทันสมัย มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพของหน่วยงาน 3 อย่างคือ 1. คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีความสูงคือผลงานที่มีคุณภาพควรก่อเกิดประโยชน์ต่อองค์กรและมีความพึงพอใจผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐานรวดเร็ว 2. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายที่หน่วยงานวางไว้ 3. เวลา (Time) คือเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการ เหมาะสมกับงานและทันสมัย มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้นมาเป็นกรอบในการวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) เป็นการจัดลำดับของกระบวนการทั้งหมดที่มีต่อการสร้างความพอใจให้กับลูกค้าโดยเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการจัดซื้อ (Procurement) การผลิต (Manufacturing) การจัดเก็บ (Storage) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การจัดจำหน่าย (Distribution) และการขนส่ง (Transportation) ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้จะจัดระบบให้ประสานกันอย่างคล่องตัว

นอกจากนี้ การจัดการห่วงโซ่อุปทานไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรเท่านั้น แต่ที่สำคัญจะสร้างความสัมพันธ์เชื่อมต่อกับองค์กรอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ผู้จัดหาวัตถุดิบ / สินค้า (Suppliers) บริษัทผู้ผลิต (Manufactures) บริษัทผู้จำหน่าย (Distribution) รวมถึงลูกค้าของบริษัท จึงเป็นการเชื่อมโยงกระบวนการดำเนินธุรกิจทุกชั้นตอนที่เกี่ยวข้องด้วยกันเป็นห่วงโซ่หรือเครือข่ายให้เกิดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการห่วงโซ่อุปทานจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจโดยเป็นการสร้างความได้เปรียบในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจผ่านการใช้ฐานข้อมูลฐานเดียวกันเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าคนสุดท้าย

คำนิยาม Supply Chain ของ Mentzer (อ้างถึงใน คมสัน โสมณวัตร, 2557) กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) คือ กระบวนการต่างๆ ที่ทำงานประสานกันโดยเริ่มต้นแต่กระบวนการจัดซื้อ จัดหา การผลิต การเคลื่อนย้าย การขนส่ง การ จัดเก็บ การจัดจำหน่าย การขาย รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนกระบวนการต่างๆ ให้สามารถดำเนินการประสานกันได้อย่างคล่องตัว

Council of Logistics Management (CLM) (อ้างถึงใน คมสัน โสมณวัตร, 2557) กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทานเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนและการบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา การแปรรูป และกิจกรรมโลจิสติกส์ทุกกิจกรรม ซึ่งจะรวมถึงการประสานงานกัน (Coordination) และการปฏิบัติ/ร่วมมือกัน (Collaboration) ระหว่างผู้ จำหน่ายวัตถุดิบ ตัวกลาง ผู้ให้บริการขนส่ง และลูกค้า

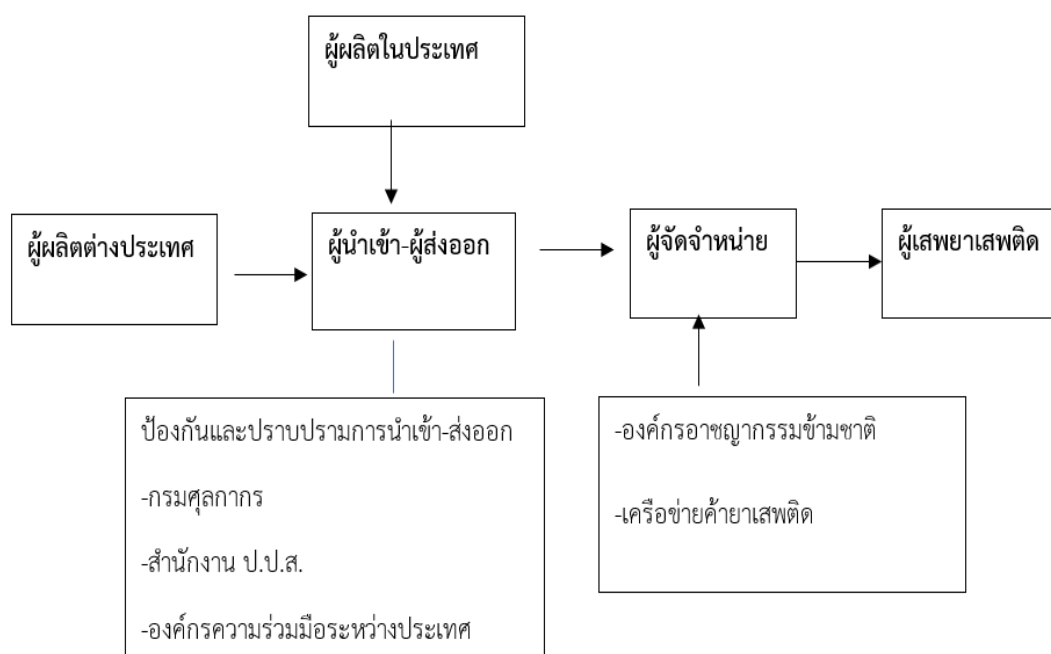
นอกจากนี้ยังมีคำนิยามของ Stock และ Lambert (2544 อ้างถึงใน คมสัน โสมณวัตร, 2557) กล่าวว่า ห่วงโซ่อุปทาน คือ การบูรณาการดัชนีการดำเนินธุรกิจจากลูกค้าคนสุดท้ายไปถึงผู้ผลิตรายแรกประกอบด้วยการจัดหาวัตถุดิบ สินค้า บริการ และข้อมูลทางการค้าที่ช่วยสร้างประโยชน์ส่วนเพิ่มให้แก่ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการค่านั้น โดยกำหนดดัชนีชี้วัดการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกิจกรรมทางการค้า 8 กิจกรรม ได้แก่ 1. การบริหารจัดการ ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationship Management) 2. การบริหารจัดการการบริการลูกค้า (Customer Service Management) 3. การบริหารจัดการความต้องการ (Demand Management) 4. การเติมเต็มคำสั่งซื้อ (Order Fulfillment) 5. การบริหารจัดการการไหลในการผลิต (Manufacturing Flow Management) 6. การบริหารจัดการความสัมพันธ์ผู้จัดส่ง (Supplier Relationship Management) 7. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และสื่อสาร (Product Development and Commercialization) 8. การย้อนกลับ (Return)

จากนิยามของ ห่วงโซ่อุปทาน จะเห็นได้ว่า ห่วงโซ่อุปทานเป็นแนวทางในการบริหารระบบการทำงาน โดยกล่าวถึงการทำงานร่วมกันที่ทำให้ห่วงโซ่อุปทานประสบความสำเร็จในการดำเนินการและสามารถเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า นอกจากนี้ยังช่วยลดต้นทุนของห่วงโซ่อุปทานจากการทำงานจากการใช้ทรัพยากรร่วมกันรวมถึงการควบคุมสินค้าคงคลังอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมที่ลดลงและท้ายสุดจะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น ห่วงโซ่อุปทานของยาเสพติด เป็นการบริหารการส่งผ่านสินค้าคือยาเสพติดจากแหล่งกำเนิดวัตถุดิบ (Initial Supplier) ไปจนถึงผู้บริโภคคนสุดท้าย (Ultimate Customer) โดยจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เครือข่ายค้ายาเสพติดระดับชาติ ระดับ

ภาค ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ผู้มีส่วนร่วมที่เป็นสมาชิกภายในห่วงโซ่อุปทานเพื่อที่จะเคลื่อนย้ายขนส่ง จัดเก็บ จัดจำหน่าย ขาย ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ใช้ผู้เสพผู้ติดยาเสพติด ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

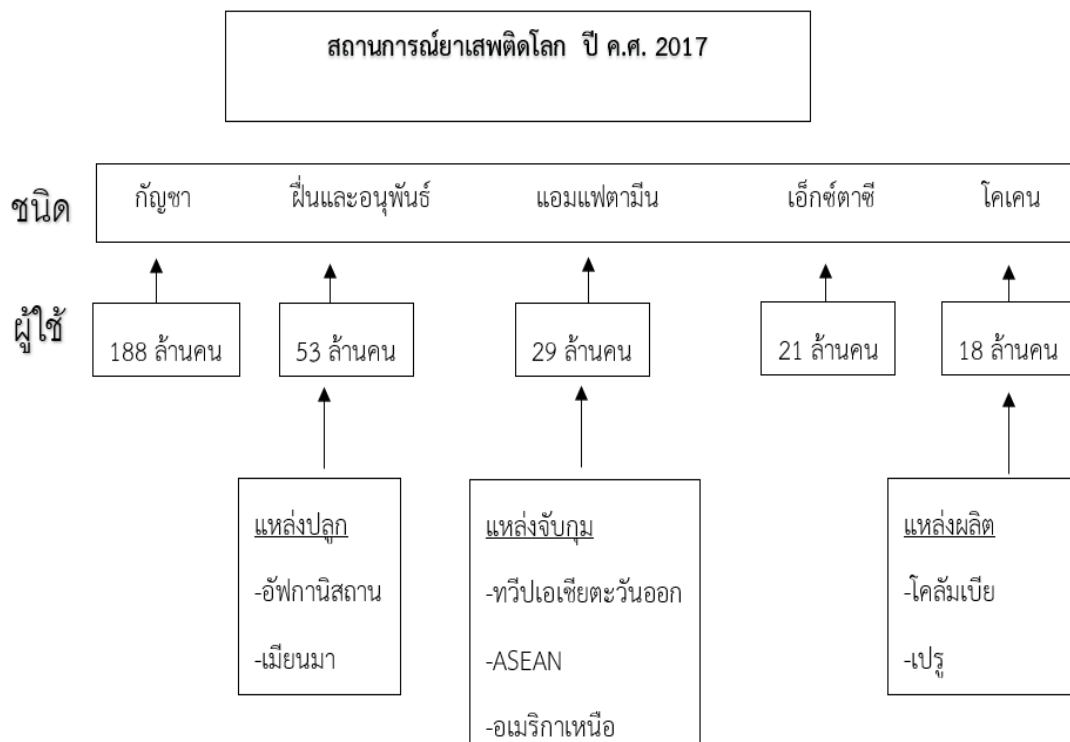
1. การผลิต มีการผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. การนำเข้า การส่งออก และการค้า ในขณะที่ผู้ค้ายาเสพติดมีทั้งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เครือข่ายค้ายาเสพติดระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่
3. ด้านอุปสงค์ยาเสพติด คือผู้ใช้ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดกลายเป็นตลาดรองรับปริมาณยาเสพติด ปัญหาผู้ติดยาเสพติดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทำให้สูญเสียความสามารถทางการแข่งขันและสูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศ

ภาพที่ 2 ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของยาเสพติด

2.6.1 สถานการณ์ยาเสพติดโลก ข้อมูลจากรายงาน World Drug Report 2019 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) พบว่าในปีค.ศ. 2017 มีผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลกประมาณ 271 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 5.5 ของประชากรโลกยาเสพติดที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือกัญชา 188 ล้านคน รองลงมาคือฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น 53 ล้านคน กลุ่มแอมเฟตามีน 29 ล้านคน เฮโรอีน 21 ล้านคนและโคเคน 18 ล้านคน จากสถิติข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสถานการณ์ยาเสพติดโลกนั้นมีความรุนแรงและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศที่มีการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านในหลายพื้นที่ของประเทศไทย เช่น ชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก

นอกจากนั้นประเทศไทยยังถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงไปยังภูมิภาคต่างๆดั่งนั้น การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ย่อม

ช่วยลดสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดและสกัดกั้นภัยคุกคามจากยาเสพติดของประเทศได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน

ภาพที่ 3 สถานการณ์ยาเสพติดโลก

2.6.2 สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศ ไทยเผชิญกับปัญหาภาวะการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ส่งผลให้ สถานการณ์การลักลอบนำยาเสพติดรุนแรงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมาทั้งในด้านความถี่และปริมาณที่ลักลอบนำเข้าต่อครั้ง เหตุปัจจัยสำคัญยังคงมาจากสถานการณ์ภายนอกประเทศเป็นหลัก ข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจากระบบสารสนเทศของตำรวจ (POLIS) ในปีงบประมาณ 2562 สามารถจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 359,688 คดีผู้ต้องหา 381,475 คน ตรวจยึดยาเสพติดได้ดังนี้ ยาบ้า 517 ล้านเม็ด ไอซ์ 16,265.7 กิโลกรัม เฮโรอีน 941.8 กิโลกรัม และคีตามีน 733.1 กิโลกรัม สถานะของประเทศไทยยังคงถูกใช้เป็นทางผ่านและปลายทางสำคัญของขบวนการค้ายาเสพติด โดยยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในไทยมากที่สุด กลุ่มผู้ผลิตเน้นการเพิ่มปริมาณยาเสพติดเข้ามาให้มากที่สุดเพื่อท่วมตลาดให้เกิดการกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้ยังคงอยู่ประกอบกับราคายาเสพติดที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดยังอยู่

ในภาวะรุนแรง ส่วนไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน และกัญชา ส่วนใหญ่มักจะถูกลำเลียงผ่านไทยเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สามโดยใช้เส้นทางทั้งทางบก ทางเครื่องบิน และทางเรือ โดยกลุ่มการค้ายาเสพติดข้ามชาติใช้ไทยเป็นจุดเตรียมการและซุกซ่อนอำพรางปะปนไปกับสินค้าต่าง ๆ เพื่อลำเลียงไปยังประเทศปลายทาง เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์การลักลอบลำเลียงโคเคนและไอซ์ของกลุ่มเครือข่ายแอฟริกันตะวันตก ผ่านทางท่าอากาศยานนานาชาติต่าง ๆ (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ฯลฯ) ซึ่งสั่งการและจ้างวานคนลำเลียงชาวแอฟริกา อเมริกาใต้และเอเชีย โดยเฉพาะหญิงไทยให้ลำเลียงแทน นักค้าบางกลุ่มมีการปรับเปลี่ยนเส้นทางไปลงที่ท่าอากาศยานนานาชาติของประเทศเพื่อนบ้านแทน เช่น สนามบิน นานาชาติ หลวงพระบาง ท่าอากาศยานนานาชาติวัดไต สปป.ลาว ก่อนที่จะลักลอบลำเลียงเข้าไทย ปัจจุบันเครือข่ายการค้ายาเสพติดแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร เพื่อติดต่อค้าขายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ Facebook Line Twitter เป็นต้น ช่องทางที่พบ มากที่สุดคือ Twitter รองลงมาคือ Facebook ร่วมกับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ ซึ่งการส่งในแต่ละครั้งจะส่งไปได้หลายพื้นที่ในคราวเดียว และหลายชิ้นส่งผลให้การค้ายาเสพติดขยายวงกว้างออกไปได้มากขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินของธนาคารต่าง ๆ ทำให้การโอนเงินค่ายาเสพติดทำได้สะดวกมากขึ้นทั้งการโอนเงินผ่านทาง Mobile Application ทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

ภาพที่ 4 สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทย

ประเทศไทยถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงไปยังภูมิภาคต่างๆ โดยมีการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านในหลายพื้นที่ เช่น ภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก ในขณะที่บางพื้นที่เช่นภาคกลางและกรุงเทพมหานครถูกใช้เป็นพื้นที่ลำเลียงหรือพักยาเสพติดดังนี้ พื้นที่ภาคเหนือตอนบน สถานการณ์การลักลอบนำเข้าในพื้นที่ชายแดนด้าน จังหวัดเชียงราย และจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องด้วยพื้นที่ชายแดนทางด้านนี้ติดกับแหล่งผลิต/แหล่งพักยาเสพติดนอกประเทศ ทำให้เป็นพื้นที่หลักของการลักลอบนำเข้าประกอบกับโครงสร้างการค้าตามแนวชายแดนที่ยังมีขีดความสามารถในการค้ายาเสพติดอยู่รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ได้แก่กลุ่มชาติพันธุ์อาข่า มูเซอ และม้ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่นำร่องลงมาจากภาคเหนือ เนื่องด้วยสภาพภูมิประเทศที่มีเกาะดอนตามลำน้ำโขงในการพักคอยยาเสพติด ทำข้ามจุดผ่านแดน จุดผ่อนปรน จุดจอดเรือที่เอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติด สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางด้านนี้พบว่าทั้งความถี่และปริมาณ การลักลอบนำเข้าต่อครั้งเพิ่มขึ้น กลุ่มการค้าสำคัญคือ กลุ่มนักค้าชาวลาว ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการลักลอบนำเข้าในแต่ละครั้งและมีความเชื่อมโยงลักษณะเครือข่ายติดกับนักค้าในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี พื้นที่ภาคตะวันตก การลักลอบนำเข้าทางด้านชายแดนภาคตะวันตกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งความถี่และปริมาณยาเสพติด จากเดิมการลักลอบนำเข้าทางด้านนี้เป็นการนำเข้ายาบ้าในระดับหนึ่งหมื่นเม็ดถึงแสนเม็ด ไอซ์ในระดับสิบกิโลกรัม ปัจจุบันพบการลักลอบนำเข้าไอซ์ในระดับร้อยกิโลกรัมถึงระดับพันกิโลกรัม และยาบ้าในปริมาณที่มากขึ้น พื้นที่ลักลอบนำเข้าสำคัญคือด่านเจดีย์สามองค์ ด่านหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจัยที่ส่งผลให้การลำเลียงทางด้านนี้เพิ่มขึ้น คือการพัฒนาเส้นทางคมนาคมในประเทศเมียนมา การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน ในขณะที่พื้นที่ภาคกลางเป็นทั้งพื้นที่ลำเลียงผ่านพื้นที่รับส่งของแหล่งเก็บพักยาเสพติดเพื่อรอการกระจายไปยังชุมชนแพร่ระบาดพื้นที่รับส่งยาบ้าและไอซ์ที่ลำเลียงจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมาเป็นพื้นที่ตลาดไท อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ส่วนกรุงเทพมหานคร ยาเสพติดยังคงถูกลำเลียงเข้าสู่พื้นที่กรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่องส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นทั้งพื้นที่พักเก็บยาเสพติดและพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติดที่สำคัญ การพักเก็บยาเสพติดกลุ่มรับส่งและเก็บพักยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากกลุ่มผู้เสพยาบ้าหรือนักโทษคดียาเสพติดที่พ้นโทษออกมาส่งผลให้สถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดในภาพรวมยังไม่ลดระดับความรุนแรง สำหรับพื้นที่ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากกัมพูชาและพื้นที่ภาคใต้ตอนบนเป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเมียนมา

โดยทั้ง 2 พื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เสพในพื้นที่หรือตามสถาน
บันเทิงต่างๆเท่านั้น

2.7 ข้อมูลกรมศุลกากร

2.7.1 ความเป็นมาของกรมศุลกากร

กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง จัดเป็นหนึ่งใน 3 กรมจัดเก็บ
ภาษีศุลกากรไทยก่อตั้งในปี พ.ศ. 2417 เมื่อรัชกาลที่ 5 ทรงจัดตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ เป็นสำนักงาน
กลางในการรวบรวมรายได้ของแผ่นดินซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บภาษีขาเข้าขาออกเป็นรายได้ของรัฐ ซึ่งเดิม
กรมศุลกากรมีภารกิจหลักคือจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร
เพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและดูแลป้องกันปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรเพื่อให้การ
จัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมายและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการที่สุจริต

ในปัจจุบันกรมศุลกากร ได้รับบทบาทและหน้าที่จากเดิมที่เน้นการจัดเก็บภาษีอากรจากของ
ที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรมาเป็นการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาส่งเสริมด้านการค้า
ระหว่างประเทศและการส่งออกของไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดการค้าของโลกได้
การเพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากรควบคู่กันนั้น
กรมศุลกากรได้พัฒนาระบบงานการจัดองค์กรก่อตั้งการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงาน
ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการให้มีความสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ
ของประเทศ นอกจากการพัฒนากระบวนการต่าง ๆ แล้ว กรมศุลกากรได้เปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจใหม่
ในปีพุทธศักราช 2564 เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ทันสมัยในระดับสากล โดยมีเนื้อหา
ดังนี้

(1) วิสัยทัศน์กรมศุลกากร คือ องค์กรศุลกากรชั้นนำที่มุ่งส่งเสริมความยั่งยืนของเศรษฐกิจ
และความปลอดภัยของสังคมด้วยนวัตกรรมและบริการที่เป็นเลิศ

(2) พันธกิจกรมศุลกากร

(2.1) อำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ของประเทศ

(2.2) ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่าง
ประเทศ

(2.3) เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร

(2.4) จัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

2.7.2 อำนาจหน้าที่

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง ตามกฎกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2562 มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำสินค้าเข้าและส่งออกและการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากรโดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเสนอแนะนโยบายการ จัดเก็บอากรต่อกระทรวง การส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและการส่งออกและการปกป้องผลประโยชน์ ของประเทศและประชาชน โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) เสนอความเห็นต่อกระทรวงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดเก็บอากรในทางศุลกากร

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกโดยมาตรการทางอากร

(4) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรม หรือตามที่ คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย

โดย กรมศุลกากรมีการแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(1) สำนักงานเลขานุการกรม

(2) กองกฎหมาย

(3) กองตรวจสอบอากร

(4) กองบริหารจัดการและพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์

(5) กองบริหารทรัพยากรบุคคล

(6) กองพิกัดอัตราศุลกากร

(7) กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร

(8) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

(9) กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

(10) กองสืบสวนและปราบปราม

(11) ด่านศุลกากร ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(12) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(13) สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(14) สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

(15) สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

- (16) สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบ้ง ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (17) สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (18) สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- (19) สำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง
- (20) - (23) สำนักงานศุลกากรภาคที่ 1 - 4 ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ทั้งนี้ กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ตั้งอยู่ที่กรมศุลกากร มีภารกิจหลักด้านการสืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา น้ำมันเชื้อเพลิง การฟอกเงิน การทำลายทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดลอม ยาเสพติด และสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดรวมทั้งสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสังคมและความมั่นคงของประเทศที่ราชอาณาจักร

2.7.3 นโยบายในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเป็นประเด็นปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชน มีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เกราะ อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการร่วมกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่มีใช้ภาครัฐรวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

จากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดตั้งแต่ต้นทาง – กลางทาง – ปลายทาง ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ (1) ในพื้นที่แหล่งผลิต

ภายนอกประเทศใช้การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อกระตุ้นและยกระดับบทบาทแหล่งผลิต ภายนอกประเทศด้วยการอาศัยงานการข่าว การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาพื้นที่และ ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดนรวมไปถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้นเคมีภัณฑ์อุปกรณ์ การผลิตและนักเคมีไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิต (2) การสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติดทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการสกัดกั้น ตามจุดตรวจ/จุด สกัดของเส้นทางคมนาคมและพื้นที่ตอนใน (3) การปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดโดยมุ่งเน้นการ ทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปล่อยปละละเลย ทุจริตหรือเข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติดผ่านทางกระบวนการด้านการข่าวการสืบสวนทางเทคโนโลยีการสืบสวนทาง การเงินและสกุลเงินดิจิทัลรวมไปถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติด ภายในประเทศ (4) การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดนโดยใช้กลยุทธ์ ตามแนวทางการพัฒนาทางเลือกเพื่อพัฒนาพื้นที่และประชาชนตามแนวชายแดนและพื้นที่พิเศษที่มี ปัญหาเสพติดด้วยการสลายโครงสร้างปัญหาและบูรณาการการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการ แก้ไขปัญหาเสพติดอันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริหลัก ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์แนวทางดำเนินงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และศาสตร์ พระราชาซึ่งเป็นกรอบการแก้ไขปัญหาเสพติดและลดปัญหาเชิงโครงสร้างหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่อกับ ยาเสพติดและสร้างการเป็นอาสาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่บ้านตามแนวชายแดน (5) การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรมโดยการปลูกฝังค่านิยม และองค์ความรู้ที่เหมาะสมอันจะส่งผลกระทบต่อความคิดและโน้มน้าวให้เกิดความเห็นที่คล้อยตาม อย่างถูกต้อง (6) การปรับระบบนิเวศ (สภาพแวดล้อม) ที่เหมาะสมโดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อ การ ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน และ (7) การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษาและการลดอันตรายหรือผลกระทบ จากยาเสพติดโดยการคัดกรองประเมินวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการดูแลและให้การ บำบัดรักษาที่เหมาะสมมีมาตรฐานพร้อมทั้งให้การติดตามช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพที่ครอบคลุม ทุกมิติตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ ร่วมในสังคมชุมชนได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียมโดยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นประเด็น ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

กรมศุลกากรได้นำนโยบายของรัฐบาลตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวตามแนวทางการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดในการสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติดทั้งทางบก ทางเรือ และ ทางอากาศไปสู่การปฏิบัติ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ องค์กรศุลกากรชั้นนำที่มุ่งส่งเสริมความยั่งยืนของ เศรษฐกิจและความปลอดภัยของสังคมด้วยนวัตกรรมและบริการที่เป็นเลิศ และมีพันธกิจที่เกี่ยวข้อง

ในการเพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร โดยมีนโยบายให้การเร่งรัดปราบปรามการลักลอบและหลีกเลี่ยงนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ปกป้องสังคมและสิ่งแวดล้อมและสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดพร้อมหน่วยปฏิบัติการวางแผนตรวจค้นจับกุมอย่างเข้มงวดเป็นพิเศษเพื่อสกัดกั้นป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึงยาเสพติด โดยสืบสวนหาข่าวและออกลาดตระเวนด้วยรถยนต์ ตรวจค้นรถบรรทุก โกดัง แหล่งจำหน่าย สถานที่เก็บรักษาที่เชื่อได้ว่ามีของผิดกฎหมายเก็บซุกซ่อนอยู่ นอกจากนี้มีการบูรณาการกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นทั้งในและต่างประเทศ อย่างต่อเนื่อง อาทิ ทหาร กอ.รมน. ป.ป.ส. บช.ปส. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สถานทูตต่าง ๆ องค์การตำรวจสากล (Interpol) สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Drug Enforcement Administration: DEA) เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการข่าวระหว่างกัน

2.7.4 บทบาทของกรมศุลกากร

ยุทธศาสตร์ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งเป็นแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศในห้วงปี พ.ศ.2563 – 2565 สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 – 2565 แบ่งออกเป็น 5 มาตรการ คือ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย มาตรการการป้องกันยาเสพติด มาตรการการบำบัดรักษายาเสพติด มาตรการการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรกรมศุลกากรจึงนำ 2 มาตรการในแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563 - 2565 ข้างต้น ได้แก่

1. มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมศุลกากรกำหนดใช้แนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงรุก
2. มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย กรมศุลกากรใช้แนวทางสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์และแนวทางการปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด

โดยกรมศุลกากรกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศในแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2564 ของกรมศุลกากร เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการปราบปรามยาเสพติดกับหน่วยงานศุลกากรรวมถึงองค์กรหรือหน่วยงาน

ปราบปรามยาเสพติดอื่น ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลรวมทั้งสร้างความร่วมมือเพื่อสกัดกั้นสารตั้งต้นเคมีภัณฑ์อุปกรณ์การผลิตเพื่อไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิตนอกประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถพร้อมยกระดับบทบาทของศุลกากรไทยในการสกัดกั้นปราบปรามการค้ายาเสพติดข้ามชาติและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งในภูมิภาคอาเซียน เอเชีย – แปซิฟิกและระดับสากล

เป้าประสงค์

1. พัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานศุลกากรและหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดอื่น ๆ ระหว่างประเทศเพื่อยกระดับบทบาทของศุลกากรไทยในการเป็นผู้ประสานงานด้านการลักลอบนำเข้า-ส่งออกยาเสพติดตลอดจนสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์
2. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบยาเสพติดภายในขอบเขตอำนาจของกฎหมายภายใน
3. ประสานผลักดันการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านยาเสพติด
4. พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการปราบปรามการลักลอบยาเสพติดและสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์
5. พัฒนาการประสานงานระหว่างประเทศด้านการข่าวยาเสพติด และเพิ่มประสิทธิภาพงานการข่าวระหว่างประเทศด้วยการบูรณาการกับหน่วยปฏิบัติทั้งภายในกรมศุลกากรและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น

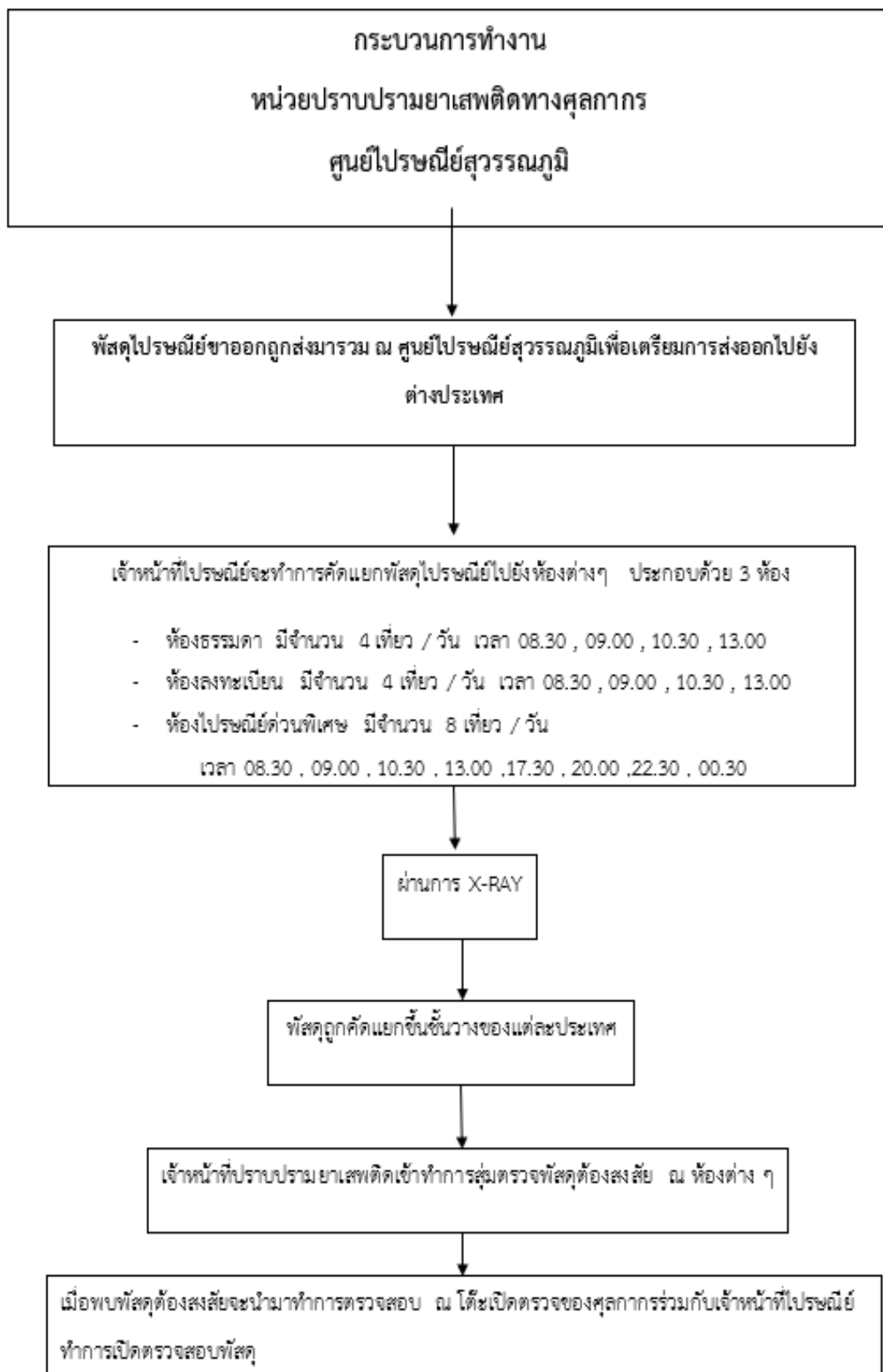
ตัวชี้วัด

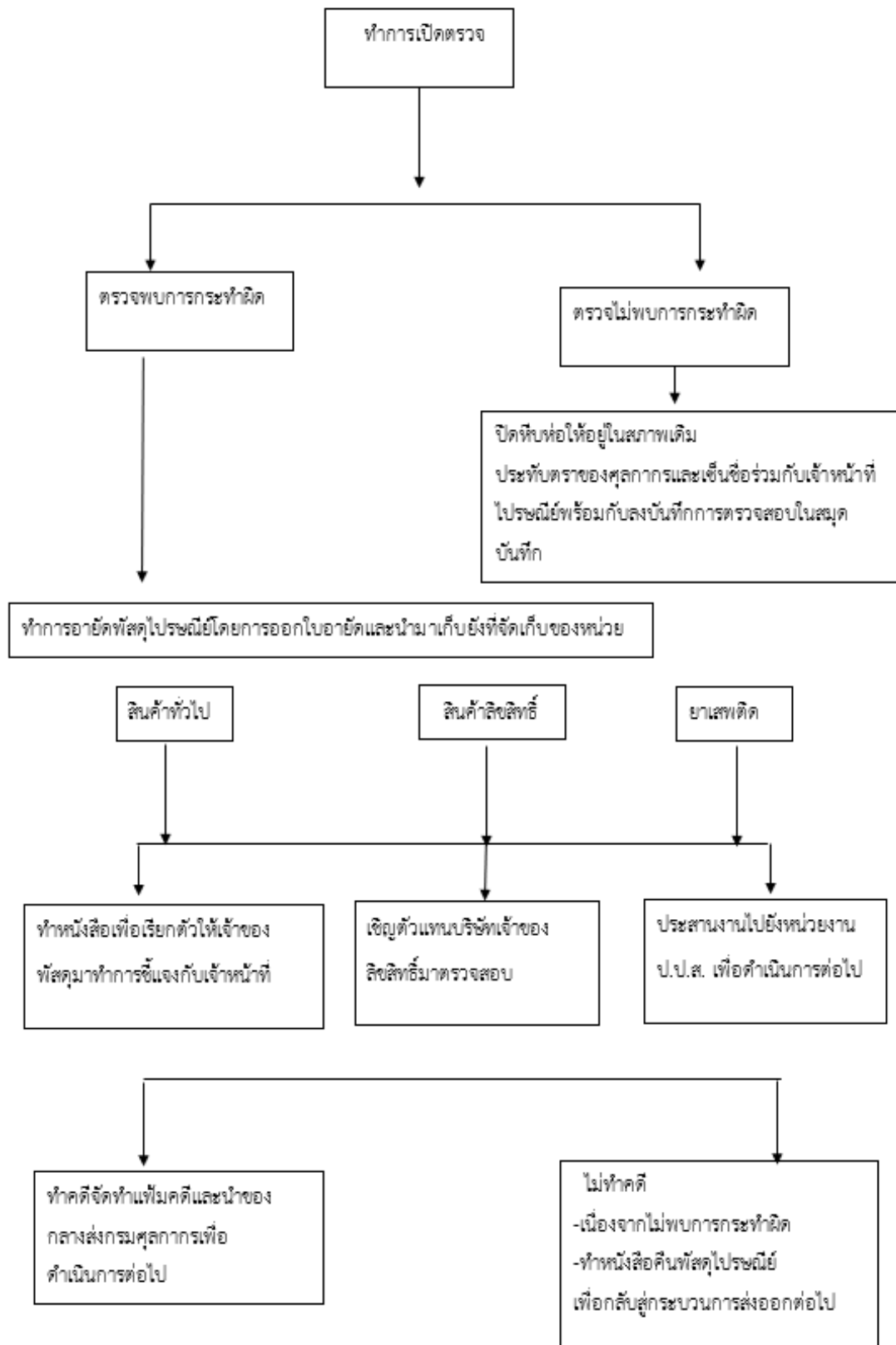
1. ระดับความสำเร็จของการประสานผลักดันความร่วมมือตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามยาเสพติด
2. ระดับความสำเร็จของการพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามยาเสพติด
3. มีฐานข้อมูลด้านยาเสพติดของกรมศุลกากร

หน่วยงานรับผิดชอบ

1. สำนักงานศุลกากร และด่านศุลกากรทุกแห่ง
2. กองสืบสวนและปราบปราม

2.7.5 กระบวนการทำงานหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ

ภาพที่ 5 กระบวนการทำงานกระบวนการทำงานหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ

การดำเนินการของหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิในการตรวจพัสดุไปรษณีย์ มีกระบวนการทำงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. พักไปรษณีย์ขาออกถูกส่งมารวม ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิเพื่อเตรียมการส่งออกไปยังต่างประเทศ

2. เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะทำการคัดแยกพัสดุไปรษณีย์ไปยังห้องต่างๆ ประกอบด้วย 3 ห้อง ได้แก่ ห้องธรรมดา ห้องลงทะเบียน และห้องไปรษณีย์ด่วนพิเศษ โดยห้องธรรมดาและห้องลงทะเบียน เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะทำการคัดแยกพัสดุไปรษณีย์ จำนวน 4 เที่ยวบินต่อวัน ได้แก่ เวลา 08.30 น. 09.00 น. 10.30 น. และ 13.00 น. ส่วนห้องไปรษณีย์ด่วนพิเศษเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะทำการคัดแยกพัสดุไปรษณีย์ จำนวน 8 เที่ยวบินต่อวัน ได้แก่ เวลา 08.30 น. 09.00 น. 10.30 น. 13.00 น. 17.30 น. 20.00 น. 22.30 น. และ 00.30 น.

3. นำพัสดุไปรษณีย์ผ่านการตรวจด้วยเครื่อง X-RAY หลังจากนั้นพัสดุไปรษณีย์จะถูกคัดแยกขึ้นชั้นวางของแต่ละประเทศ

4. เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดเข้าทำการสุ่มตรวจพัสดุต้องสงสัย ณ ห้องต่าง ๆ โดยในแต่ละวันเจ้าพนักงานศุลกากรจะทำการคัดแยกพัสดุไปรษณีย์เพื่อตรวจสอบจำนวนประมาณ 50,000 ชิ้นโดยใช้วิธีการสุ่มตรวจเป็นบางชิ้นและกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักอยู่ที่ปลายทางประเทศที่ต้องสงสัยก่อนเป็นอันดับแรก สุ่มตรวจโดยเน้นความเสี่ยงภายในประเทศและสุ่มตรวจโดยไม่ระบุสายลับและสังเกตสิ่งบอกเหตุของพัสดุไปรษณีย์ที่ต้องสงสัย ได้แก่ (1) ตาบลที่อยู่ของผู้ส่งไม่มีตัวตนหรือตาบลที่อยู่ปลอม (2) ไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งกลับคืนต้นทางในกรณีที่ไม่มีผู้รับปลายทาง (3) ตาบลที่อยู่สำหรับส่งกลับไม่ชัดเจนและอาจมีการเขียนลายมือไม่เหมือนกัน (4) ตาบลที่อยู่สะกดไม่ถูกต้องหรือไม่ระบุรหัสไปรษณีย์ (5) น้ำหนักหีบห่อควรสัมพันธ์กับสิ่งของที่ส่งไป (6) อัตราค่าส่งสินค้าค่าไปรษณีย์อาจควรพอดีกับสิ่งของที่อ้าง (7) ค่าขนส่งพัสดุมักสูงกว่าราคาของสิ่งของที่ส่ง และ (8) การห่อหุ้มเพื่อกลบเกลื่อนกลิ่นที่รุนแรง

5. เมื่อเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดพบพัสดุต้องสงสัยจะนำมาทำการตรวจสอบ ณ โต๊ะเปิดตรวจของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด กรมศุลกากรร่วมกับเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์เพื่อทำการเปิดตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์

6. ทำการเปิดตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ หากตรวจไม่พบการกระทำผิดจะทำการปิดหีบห่อให้อยู่ในสภาพเดิม เก็บรวบรวมไว้ในที่จัดเก็บเพื่อให้เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์นำกลับไปสู่กระบวนการส่งออกต่อไป

7. หากเปิดตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ ตรวจพบการกระทำผิดจะทำการอายัดพัสดุไปรษณีย์โดยการออกไปอายัดและนำมาเก็บยังที่จัดเก็บของหน่วยยาเสพติดและประสานงานไปยังหน่วยงานป.ป.ส. เพื่อดำเนินการต่อไป

2.8 ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ ป.ป.ส. เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 สังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ภารกิจสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ การติดตามประเมินสถานการณ์ การให้ข้อเสนอแนะด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนและงบประมาณ การอำนวยความสะดวก กำกับติดตามการดำเนินงานการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด และการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อการตรวจสอบและถ่วงดุล การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติด การประสานความร่วมมือกับต่างประเทศด้านยาเสพติด การสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร ข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนากฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งและสนับสนุนชุมชนและองค์กรภาคเอกชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. 2563 – 2565 แบ่งออกเป็น 5 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ (2) มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย (3) มาตรการการป้องกันยาเสพติด (4) มาตรการการบำบัดรักษายาเสพติด (5) มาตรการการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีส่วนราชการในสังกัดประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการกรม สำนักงานการต่างประเทศ กองกฎหมาย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สถาบันวิชาการและตรวจพิสูจน์ยาเสพติด สถาบันสำรวจและติดตามการปลูกพืชเสพติด สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด สำนักยุทธศาสตร์ สำนักปราบปรามยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร และมีสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 1-9 เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดการปราบปรามผู้กระทำความผิดและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมายในระดับพื้นที่และระดับชายแดนของแต่ละภาค

โดยภารกิจการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในด้านการข่าวและเมื่อมีการตรวจพบการลักลอบส่งออกยาเสพติดในฐานะ

ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งจะมีเนื้อหาและแนวทางในการศึกษาที่มีความคล้ายกับงานศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สุนทร เฉลิมเกียรติ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการปราบปรามยาเสพติดในยุคประเทศไทย 4.0 ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (สุนทร เฉลิมเกียรติ, 2561) โดยใช้การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานการปราบปรามยาเสพติด ผลการศึกษา พบว่า สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน มี 5 รูปแบบ คือ 1) การลักลอบผลิต 2) การลักลอบนำเข้า 3) การลักลอบส่งออก 4) การค้ายาเสพติด 5) การแพร่ระบาดยาเสพติด ซึ่งสถานการณ์ทั้ง 5 นั้น มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการ ซื้อขายผ่านแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ต่าง ๆ การใช้สกุลเงินดิจิทัลแทนเงินสดเพื่อหลบหลีกการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการปราบปรามยาเสพติดให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 จึงควรกำหนดแผนการพัฒนา 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาคน (People) การพัฒนาเทคโนโลยี (Technology) การพัฒนากระบวนการ (Process) และ การพัฒนาองค์กร (Organization) ซึ่งหลังจากที่มีการพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้านแล้ว จึงกำหนดเป็นรูปแบบการปราบปรามที่เหมาะสมกับสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน คือ เน้นการสกัดกั้นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด การตัดช่องทางทางการเงิน การกำหนดหัวข้อข่าวสารเพื่อวิเคราะห์หนทางการปฏิบัติการปฏิบัติการข่าวสาร การใช้เครื่องมือพิเศษ และการสร้างเครือข่ายประชารัฐ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการวิจัยการค้นคว้าจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของกรมศุลกากรที่มีผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออก ยาเสพติดทางไปรษณีย์เป็น 5 ด้านหลัก ได้แก่ ความร่วมมือและความขัดแย้ง การพัฒนาบุคลากร สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี การติดต่อสื่อสารที่ดี และทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดการ)

ภัทรหะ เหล่ามีผล ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี (ภัทรหะ เหล่ามีผล, 2558) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติด

ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอเนื่องจากไม่มีผู้อยากมาปฏิบัติงาน เป็นงานที่เสี่ยงอันตรายและยังขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ในการปราบปรามยาเสพติด การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติมีการสั่งงานที่ล่าช้าลงตามลำดับชั้น การบังคับบัญชาทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานและหน่วยงานแต่ละหน่วยมีสาย การบังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงานทำให้การแก้ปัญหาเสพติดไม่เป็นเอกภาพ มีปัญหาในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การประสานงานมักใช้การประสานงานแบบไม่เป็นทางการนั้น และจัดสรรงบประมาณในการปราบปรามยาเสพติดกระจุกกระจายอยู่หลายหน่วยงานเกิดการแย่งชิงงบประมาณ การดำเนินงานยังไม่เกิดการบูรณาการโดยแท้จริงรวมทั้งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีจำนวนจำกัด และจัดสรรล่าช้าส่งผลต่อการปราบปรามยาเสพติด ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจังโทษในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศยังไม่รุนแรงทำให้มีผู้กระทำความผิดซ้ำ อำนาจทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถตรวจค้นได้ไม่เต็มที่ กำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงพอ เครื่องมือและอุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการใช้งานสภาพร่างกายของเจ้าหน้าที่ไม่พร้อมและเจ้าหน้าที่ตำรวจควรหมั่นพัฒนาความรู้ทักษะของตนเองอยู่ตลอดเวลา เช่น การสังเกตท่าทางอาการปฏิกิริยาของค้ายาเสพติด การสังเกตลักษณะและการทดสอบสารเสพติด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี ในส่วนของผู้วิจัยศึกษาข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร

ตะวัน ตระการฤกษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 (ตะวัน ตระการฤกษ์, 2559) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลผลการศึกษา พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้มีมาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยปัจจัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารตำรวจใช้การบริหารงานแบบกระจายอำนาจโดยใช้เป้าหมายเป็นตัวควบคุมผลงาน มีการมอบหมายให้ผู้บริหารตำรวจเข้าร่วมประชุมในระดับนโยบายร่วมกับจังหวัดและดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ และมีการประสานงานเพื่อนำไปสู่การบูรณาการแผนและกิจกรรม (2) ศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการทำงานและมีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (3) ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของภารกิจ (4) เทคโนโลยีทำให้การป้องกันปราบปรามยาเสพติดทำได้ง่ายขึ้น และ (5) การปฏิบัติตามนโยบายบางอย่างไม่ได้อยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะกระทำได้ เนื่องจากเป็นอำนาจเฉพาะของเจ้า

พนักงาน ป.ป.ส. นอกจากนี้ผลวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 เป็นเพียงการทำงานในระบบย่อยที่อยู่ภายใต้ระบบใหญ่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศและระดับโลก ดังนั้น การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพจึงต้องบูรณาการภารกิจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมในทุกมิติ สำหรับผลการพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้ (1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย (1.1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (1.2) ทักษะในการสอนงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ (1.3) การสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็ง และ (1.4) ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ (2) ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกอบด้วย (2.1) การพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจ (2.2) การถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกในทีม (2.3) การสร้างและพัฒนา อส.ตร. เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (2.4) การจัดประชุมระดับผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการภารกิจร่วมกัน และ (2.5) การพัฒนาองค์ความรู้ในการทำงาน (3) ปัจจัยด้านงบประมาณ ประกอบด้วย (3.1) การพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่ (3.2) การพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีศักยภาพในการเขียนโครงการ และ (3.3) ปรับปรุงระเบียบการใช้เงินกองทุนสวัสดิการด้านยาเสพติด (4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย (4.1) การพัฒนาเครื่องมือและโปรแกรมประยุกต์เฉพาะทาง (4.2) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและข่าวสาร (4.3) การใช้ระบบตรวจสอบป้ายทะเบียนรถยนต์ และ (4.4) การมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยในการทำงาน และ (5) ปัจจัยด้านกฎหมาย ประกอบด้วย (5.1) การศึกษาถึงปัญหาและข้อจำกัดเพื่อปรับปรุงข้อกำหนดในการทำงาน และ (5.2) การสร้างทีมงานที่ปรึกษา ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพต้องมีการบูรณาการภารกิจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในการศึกษาความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

ไชยยง รุจจนเวท กาญจนน์ ทองใหญ่ และกริธา สฟโชค ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดของประเทศไทย (ไชยยง รุจจนเวท กาญจนน์ ทองใหญ่ และกริธา สฟโชค, 2556) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษา พบว่าการพัฒนากระบวนการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดของประเทศไทย มีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุด คือ ด้านการเมือง นโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องด้วยพื้นที่ชายแดนสหภาพพม่าที่ติดกับประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดใหญ่ของโลกและปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุด คือ กลไกขององค์กรและระบบการบริหารจัดการซึ่งมีแนวทางสำคัญที่ต้องพัฒนา คือ การพัฒนาการสกัดกั้นการผลิตยาเสพติด พัฒนาการสกัดกั้นกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ

พัฒนามาตรการบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามความผิดและการพัฒนาองค์กร ซึ่งมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากระบวนการและเครื่องมือที่ใช้ในการสกัดกั้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ ประเทศไทยควรยกระดับยุทธศาสตร์ ความสัมพันธ์ทางการทูตเวทีการต่างประเทศ เพื่อนบ้านและประเทศมหาอำนาจให้เห็นแก่ความจำเป็นและความชอบธรรมร่วมกันโดยร่วมมือกดดันให้สหภาพพม่าจริงจังต่อการปราบปรามและทำลายแหล่งผลิตยาเสพติดภายในประเทศของตนอย่างเป็นรูปธรรมก็จะสามารถลดการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าชายแดนตอนเหนือของไทยได้อย่างชัดเจนและไทยต้องปฏิรูปองค์กร ประสิทธิภาพบุคลากร เจ้าหน้าที่และการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเทคโนโลยีที่ใช้การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังจะทำให้ผลการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดสัมฤทธิ์ผลสูงขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณในการค้นหาคำตอบ แต่การศึกษาของผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกในการได้มาซึ่งคำตอบ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ รวมทั้งแนวทางนโยบายในการทำงานร่วมกันระหว่างกรมศุลกากรและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในบทที่ 3 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในการออกแบบวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์” ผู้วิจัยได้เลือกการใช้รูปแบบการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์และเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อที่จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

- (1) ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม 3
- (2) หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ 2 กองสืบสวนปราบปราม
- (3) เจ้าหน้าที่ศุลกากรฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ 2 กองสืบสวนปราบปราม 3 ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ จำนวน 2 คน
- (4) เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 1 คน
- (5) เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 คน
- (6) เจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ 1 คน

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเอกสาร (documentary research) ด้วยการทบทวนวรรณกรรมในเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) ศึกษายุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และทฤษฎีเชิงระบบที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติด การลำเลียงยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ และบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(4) เอกสาร หนังสือ บทความ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนากฎปฏิบัติงาน และแนวคิดการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(5) เอกสาร ข่าว และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติดของกรมศุลกากร

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์มีการตั้งคำถามจากการค้นคว้าเอกสารและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นประเด็นหลักในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

(1) กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากรมีลักษณะอย่างไร

(2) กระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้หรือไม่ อย่างไร

(3) การปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างหรือไม่ อย่างไร

(4) ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ อย่างไร

(5) การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง ควรมีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

(6) การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ) และด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

(7) การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี ควรมีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

(8) การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี ควรมีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

(9) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ควรเป็นอย่างไร

3.4 การได้มาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกการสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Sampling) ตัวอย่างที่เลือกเกิดจากการใช้ดุลยพินิจส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยนั้นได้ตั้งเกณฑ์ตามอัตวิสัย (Subjective) พิจารณากลุ่มตัวอย่างจากประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ประกอบกับวุฒิการศึกษา จึงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ซึ่งมีจำนวน 7 ท่าน จำแนกได้ดังนี้

- (1) ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม 3
- (2) หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ 2 กองสืบสวนปราบปราม
- (3) เจ้าหน้าที่ศุลกากรฝ่ายสืบสวนปราบปรามที่ 2 กองสืบสวนปราบปราม 3 ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิจำนวน 2 คน
- (4) เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 1 คน
- (5) เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 คน
- (6) เจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ 1 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวิธีการวิจัย ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีเนื้อหาความบรรยาย (content analysis) โดยการจัดประเภทข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลอธิบายประเด็นต่าง ๆ อันนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องที่ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอในรูปของการอธิบายเชิงพรรณนา (descriptive method) ดังนี้

- (1) ศึกษายุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และทฤษฎีเชิงระบบที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติด การลำเลียงยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ และบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เป็นต้นเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา

(2) สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งตัวแทนผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด กองสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ทั้งหมด ในระดับนโยบาย 2 คน และระดับปฏิบัติการปราบปราม 2 คน รวมจำนวน 4 คน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากรจำนวน 3 คน

(3) วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นกระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้หรือไม่และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศสามารถหยุดยั้งกระบวนการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้จริงหรือไม่

(4) สรุปและอภิปรายผล

บทที่ 4

การดำเนินงานของกรมศุลกากร

กระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ และปัญหาความท้าทายที่นำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานของกรมศุลกากรในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการทำงานทางศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ที่ผู้วิจัยได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนปราบปราม หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปราม เจ้าหน้าที่ศุลกากรฝ่ายสืบสวนปราบปราม ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และเจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ณ ศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ โดยแบบสัมภาษณ์มีการตั้งคำถามจากการค้นคว้าเอกสารและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อค้นพบซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 หัวข้อดังนี้

- (1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- (2) การดำเนินงานของกรมศุลกากร (ด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี ด้านทรัพยากรคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดการ)
- (3) กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ของกรมศุลกากร
- (4) ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (5) ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางศุลกากรศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิซึ่งแบ่ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มข้าราชการกรมศุลกากร กลุ่มที่ 2 กลุ่มข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและข้าราชการตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และกลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่บริษัทไปรษณีย์ไทย

จำกัด โดยเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ทำงานหลายสายและมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 3 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยสัมภาษณ์คนละ 50 นาที โดยมีประเด็นคำถาม 9 ข้อ เป็นแนวในการสัมภาษณ์และมีคำถามเสริมระหว่างการสัมภาษณ์หากมีประเด็นที่น่าสนใจหรือข้อมูลยังไม่ชัดเจน

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 ราย มีอายุน้อยที่สุด คือ 35 ปีและผู้มีอายุมากที่สุด คือ 58 ปี และทั้งหมดมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี โดยมีรายละเอียดตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดง ตำแหน่ง เพศ อายุและประสบการณ์การทำงานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 ราย

กลุ่มตัวอย่าง	ประเภท	ตำแหน่ง	ระดับ	จำนวน	เพศ	อายุ	ประสบการณ์การทำงาน
ข้าราชการกรมศุลกากร	วิชาการ	นักวิชาการศุลกากร	ชำนาญการ	1 คน	ชาย	35	มากกว่า 5 ปี
	ทั่วไป	เจ้าพนักงานธุรการ	ชำนาญงาน	1 คน	หญิง	43	6-10 ปี
ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	วิชาการ	นักสืบสวนสอบสวน	ชำนาญการ	1 คน	ชาย	36	มากกว่า 5 ปี
ข้าราชการตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจ	-	ร้อยตำรวจโท	ชำนาญการ	1 คน	ชาย	45	3-15 ปี
เจ้าหน้าที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด	สำนักงาน	พนักงานปณท 7	ระดับอาวุโส	1 คน	ชาย	52	มากกว่า 20 ปี
ผู้บริหารกรมศุลกากรประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี	คุณ นิวัฒน์ (นามสมมุติ)		หัวหน้าฝ่าย	1 คน	ชาย	58	มากกว่า 20 ปี
	คุณ สุโขติ (นามสมมุติ)		ผู้อำนวยการส่วน	1 คน	ชาย	55	มากกว่า 20 ปี

4.2 การดำเนินงานของกรมศุลกากร

4.2.1 ด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านความร่วมมือและความขัดแย้งมีขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสอดคล้องกับการประสานผลักดันและพัฒนาภาคความร่วมมือระหว่างประเทศกับองค์การระหว่างประเทศและประเทศนอกเหนือภูมิภาคอาเซียนเพื่อสนับสนุนการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ การปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านยาเสพติด การส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนากฎหมายเพื่อสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายระหว่างประเทศในการดำเนินงานควบคุมยาเสพติดในระดับสากลและเผยแพร่กลยุทธ์ตามแนวทางพัฒนาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน ตลอดจนทั้งการส่งเสริมความร่วมมือด้านการปราบปรามการป้องกันการบำบัดรักษาเสพติดและมิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีเป้าหมาย 3 ข้อ คือ (1) ความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับรัฐบาลหรือรัฐมนตรีต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ (2) ความร่วมมือด้านการข่าวระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการยุติบทบาท

ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบผลิต การค้า การลำเลียงสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์และยาเสพติดรวมทั้งการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงระหว่างประเทศตามกรอบความร่วมมืออาเซียน (3) ความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับประชาคมโลกและการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและมีแนวทางตามเป้าหมาย 4 ข้อดังนี้ (1) การประสานผลักดันการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อควบคุมปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งในมิติด้านการปราบปรามการป้องกัน การบำบัดรักษายาเสพติดและมิติการพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) การพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศและการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านยาเสพติด (3) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อลดศักยภาพการผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศโดยวิเคราะห์ปัจจัยและประเมินสถานการณ์รวมถึงการพัฒนางานด้านการข่าวและการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารและดำเนินการต่อปัจจัยต่าง ๆ เพื่อตัดวงจรการค้ายาเสพติด (4) การพัฒนาพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดนโดยมาตรการพัฒนาทางเลือกตามแนวชายแดนหรือในพื้นที่พิเศษนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อปัญหายาเสพติดภายในประเทศ

หน่วยงานแต่ละแห่งตระหนักถึงความร่วมมือกัน โดยมีการร่วมมือปฏิบัติงานสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันระหว่างกรมศุลกากร สำนักงาน ป.ป.ส. ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์และการส่งต่อข้อมูลข่าวสารร่วมกัน โดยจากการรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...ความร่วมมือเป็นสิ่งจำเป็นในทางปฏิบัติ โดยกรมศุลกากรเป็นหนึ่งในคณะทำงานการสกัดกั้นยาเสพติดทางอากาศยานประกอบด้วย กรมศุลกากร กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และมีสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งเดิมมีความร่วมมือสกัดกั้นเฉพาะทางผู้โดยสารแต่ปัจจุบันมีการขยายความร่วมมือมาทางการขนส่งของและพัสดุไปรษณีย์และจะขยายผลการดำเนินการกับผู้ส่งในประเทศด้วยรวมถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้นหรือสารเคมีจำเป็นเข้าสู่แหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อไม่ให้แหล่งผลิตสามารถผลิตยาเสพติดนำกลับเข้ามาในประเทศไทยเป็นทางผ่านส่งออกสู่ต่างประเทศ โดยผลงานของความร่วมมือนี้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับอาเซียนและเอเชียแปซิฟิกและยาเสพติดก็เป็นภัยทั้งของประเทศไทยและทั่วโลก...”(เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ในเรื่องความสำคัญของความร่วมมือมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ป.ป.ส. ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) ของการปฏิบัติกรร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น มีช่องทางการส่งข้อมูล การรวบรวมรายงานผล ซึ่งหากมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีแล้ว จะส่งผลประสิทธิภาพในด้านความร่วมมือเพิ่มขึ้นและลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานโดยเฉพาะในกรณีมีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหารที่ไม่เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ จะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในระดับปฏิบัติการของทั้ง 2 หน่วยงาน...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านความร่วมมือมีการจัดตั้งคณะทำงานสกัดกั้นยาเสพติดทางอากาศยานของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กรมศุลกากร สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในด้านความร่วมมือในภูมิภาคและการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือการปฏิบัติงาน เช่น มีช่องทางการส่งข้อมูลและการรวบรวมรายงานผลการดำเนินการ โดยจากการรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่อง ความร่วมมือและความขัดแย้งในการดำเนินงานของกรมศุลกากรมีผลเป็นที่ยอมรับต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติด

4.2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เพราะความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรต้องมีความรู้ในงานเฉพาะด้าน กล่าวคือ ความรู้ในด้านกฎหมายศุลกากร พิกัดอัตราศุลกากร ราคาศุลกากร พิธีการศุลกากร ถิ่นกำเนิดสินค้า การให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากร และความรู้ทางเทคนิคเฉพาะด้านสำหรับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในรูปแบบของการฝึกอบรม หรือการฝึกในลักษณะ On the Job Training โดยเฉพาะกับเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่และเจ้าหน้าที่ที่มีโยกย้ายตำแหน่งงานไปปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่นๆ นอกจากความรู้ในงานเฉพาะด้านดังกล่าวแล้วเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรยังต้องมีการเสริมสร้างความรู้ด้านภาษาอังกฤษเนื่องจากกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศรวมทั้งต้องมีการประสานการทำงานและประสานข้อมูลกับศุลกากรต่างประเทศซึ่งจะมีมากยิ่งขึ้นในอนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นที่เจ้าหน้าที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารเพื่อประโยชน์ในการประสานงานและข้อมูลทางศุลกากรรวมถึงการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างทัศนคติและสร้างวัฒนธรรมให้ยึดคุณธรรมหลักขององค์กรในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ

ข้อสัตย์สุจริตและมีจิตบริการ โดยการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีคุณธรรม ในขณะที่เดียวกันก็ใช้มาตรการที่เข้มงวดและลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรม

จากนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนให้พัฒนาปรับปรุงกระบวนการทางศุลกากรเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ของประเทศและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการทำให้กรมศุลกากรมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น เช่น การเร่งรัด โครงการ National Single Window (NSW) โครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โครงการเพิ่มศักยภาพท่าอากาศยานดอนเมือง เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันกรมศุลกากรต้องเผชิญกับปัญหานโยบายการจำกัดกำลังคนภาครัฐและอัตรากำลังที่เกษียณอายุเพิ่มมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายภายใต้นโยบายการจำกัดกำลังคนของภาครัฐและปฏิบัติงานท่าทันอาชญากรรมเครือข่ายยาเสพติดภายใต้สถานการณ์ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมกำลังถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“...การขาดกำลังคน เครื่องไม้เครื่องมือ เงินเป็นเรื่องปกติในระบบราชการเพราะแต่ละหน่วยงานได้รับงบประมาณมาอย่างจำกัด การที่หน่วยงานจะได้รับการจัดสรรตามที่ต้องการย่อมเป็นไปได้เพราะงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัดแต่ต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดนอกจากความรู้ด้านงานศุลกากรแล้วต้องได้รับการพัฒนาที่แตกต่างจากด้านอื่นเพราะเป็นเรื่องเฉพาะและต้องมีการเกาะติด ซึ่งในทางปฏิบัติแต่ละหน่วยงานก็มีการอบรม การทำ KM การส่งคนเข้าอบรมกับหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือ...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ในเรื่องการความสำคัญของพัฒนาบุคลากรภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...ควรมีการพัฒนาบุคลากรของทั้ง 2 หน่วยงานเป็นการอบรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากประเทศที่มีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มาถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญยิ่งขึ้นและเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่และวิทยากร...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการพัฒนาบุคลากร นอกจากการพัฒนาความรู้ด้านงานศุลกากรแล้วต้องมีการพัฒนาความรู้ทางเทคนิคเฉพาะด้าน เช่น การสืบสวน การวิเคราะห์

การปฏิบัติการ การส่งของภายใต้การควบคุม การตรวจค้นและการใช้กำลังจับกุม และควรมีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากประเทศที่มีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มาถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและได้เรียนรู้ประสบการณ์ยิ่งขึ้น

4.2.3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดีนั้น ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานถือเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นช่วยให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว บุคคลที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นย่อมส่งผลให้ตนเองได้รับความสัมพันธ์ที่ดีจากผู้อื่นเช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานได้รับการเคารพนับถือไว้วางใจ ส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จและองค์กรก็เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างราบรื่น

สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มของกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานในการดำเนินการด้านการข่าวหรือการขยายผลการจับกุมสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

“...ในการสกัดกั้นการค้ายาเสพติดมันไม่ได้เป็นเรื่องของกรมศุลกากร ไม่ได้เป็นเรื่องของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ไม่ได้เป็นเรื่องของ ป.ป.ส หรือไม่ได้เป็นเรื่องของประเทศไทยเพียงประเทศเดียว ยาเสพติดมีกระจายอยู่ทั่วโลกและอยู่ในวงกว้างตั้งแต่ในประเทศเองออกไปยังอาเซียนออกไปยังกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิกและขยายออกไปทั่วโลก ดังนั้นสัมพันธภาพหรือการพัฒนาเครือข่ายเป็นเรื่องที่จำเป็นยิ่งที่ผ่านมารวมศุลกากรเป็นสมาชิกองค์การศุลกากรโลก (WCO) ในเรื่องของการปราบปรามไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด ทรัพย์สินทางปัญญา สิ่งแวดล้อมหรือด้านอื่นๆช่องทางในขณะนี้ มีสัมพันธภาพที่ครอบคลุมทั้งเครือข่ายในประเทศ เช่น ป.ป.ส และเครือข่ายติดต่อกับหน่วยงานต่างประเทศ เช่น หน่วยงานข่าวกรองในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แต่สิ่งที่ต้องเพิ่มเติมคือการสร้างความสัมพันธ์ที่แนบแน่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

ข้อมูลการสัมภาษณ์ข้างต้นบ่งชี้ว่าสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดีเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปราม

ในเรื่องการสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่มีการแบ่งปันข้อมูลเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 และเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า

“...สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มมีการแบ่งปันข้อมูลหรือวิธีการในการลักลอบส่งออกยาเสพติดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ทุกกลุ่มเห็นวิธีการลักลอบใหม่ๆที่เกิดขึ้น...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

“...กรมศุลกากรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยไม่มีข้อขัดข้อง...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

“...สัมพันธ์ภาพระหว่างกรมศุลกากรและสำนักงาน ป.ป.ส.ส่งผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจเนื่องจากมีการได้รับข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นในการคุ้มครองรวมถึงได้มีการขยายผลการจับกุมทำให้รู้ข้อมูลในการสกัดกั้นมากขึ้น...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มระหว่างกรมศุลกากรและสำนักงาน ป.ป.ส.ส่งผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจมีการแบ่งปันข้อมูลหรือวิธีการในการลักลอบส่งออกยาเสพติดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ทุกกลุ่มเห็นวิธีการลักลอบใหม่ๆที่เกิดขึ้นและการได้รับข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นในการคุ้มครองรวมถึงได้มีการขยายผลการจับกุมทำให้รู้ข้อมูลในการสกัดกั้นมากขึ้น

4.2.4 ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี แบ่งตามลักษณะจำนวนผู้เกี่ยวข้องออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล การติดต่อสื่อสารของกลุ่ม และการติดต่อสื่อสารขององค์กร การติดต่อสื่อสารเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการองค์กรสำหรับโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับตัวและรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้า หากกรมศุลกากรมีการติดต่อสื่อสารที่ดีสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และนโยบายให้แก่บุคลากรไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กรย่อมนำพาองค์กรไปยังเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การติดต่อสื่อสารที่ดีของแต่ละหน่วยงานจะทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การสร้างความเข้าใจและการแสดงความคิดเห็นร่วมกันจึงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดโดยการติดต่อสื่อสารทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการจะส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีมเกิดความพึงพอใจและความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

“...การติดต่อสื่อสารในปัจจุบันเห็นว่าเหมาะสมและทันเวลาดีแล้ว เพราะปัจจุบันระบบ IT สามารถทำให้ เจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารส่งข้อมูลได้ทันสถานการณ์และใช้การติดต่อสั่งการได้หลายวิธีทั้งแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยตรงและใช้ระบบเทคโนโลยีควบคู่กันไป...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ในเรื่องการดำเนินการติดต่อสื่อสารของกรมศุลกากรอยู่ในระดับดีนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 และเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...กรมศุลกากรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานกันสม่ำเสมอ ผ่านทางโทรศัพท์และแอปพลิเคชัน Line ทำให้สามารถแจ้งข้อมูลและติดต่อสื่อสารกันได้อย่างทันท่วงที...”
(เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

“...การติดต่อสื่อสารกับกรมศุลกากรเป็นไปด้วยดีมีการประสานงานในเรื่องการจับกุมอยู่เสมอ...”
(เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

โดยเจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ให้ข้อมูลเรื่องการพัฒนาการติดต่อสื่อสารที่ดีว่า

“...การติดต่อสื่อสารที่ดีควรต้องสามารถติดต่อได้ทันทีหากมีข้อสงสัยหรือพิรุณในการรับฝาก...”
(เจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า การติดต่อสื่อสารของกรมศุลกากรมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการรวมทั้งมีการใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารให้รวดเร็วขึ้น โดยประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับดีและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการติดต่อสื่อสารให้มีความรวดเร็ว

4.2.5 ด้านทรัพยากรคน

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากรคน กรมศุลกากรได้กำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยพิจารณาการจัดทำนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติซึ่งมุ่งเน้นให้กำลังคนภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลพร้อมนำการขับเคลื่อนภารกิจของกรมศุลกากรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงได้พิจารณาจัดทำนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรมศุลกากร 5 ข้อ ดังนี้ (1) บริหารจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล (3) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการทำงานของกรมศุลกากรโดยมุ่งสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมและผลงานที่เป็นเลิศ (4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กร มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี (5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร

คนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก การจัดสรรคนให้เหมาะสมกับปริมาณงานจึงเป็นนโยบายที่สำคัญของทุกหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินงานไปปฏิบัติสำเร็จตามเป้าหมาย แต่การจัดสรรคนเกี่ยวข้องกับงบประมาณของภาครัฐดังนั้นการดำเนินงานด้านทรัพยากรคนจึงต้องพิจารณา

สนับสนุนทั้งกำลังคนและคุณภาพของคนควบคู่กันไปให้เหมาะสมกับงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 2 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...การดำเนินงานของกรมศุลกากรในด้านบุคลากร ควรให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดมีระยะเวลาปฏิบัติงาน ณ หน่วยงานนั้นๆ นานกว่าการหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่ด้านอื่น เพราะถ้ามีการสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้านนี้บ่อยๆ เจ้าหน้าที่ที่มาใหม่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้หรือหาประสบการณ์นานพอสมควรการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดก็จะมีประสิทธิภาพน้อยลง...” (เจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

ข้อมูลข้างต้นบ่งชี้ว่า การหมุนเวียนงานของเจ้าหน้าที่ด้านเทคนิคบ่อยๆ เช่น เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกรมศุลกากร

โดยเจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 1 และเจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 3 ได้ให้ข้อมูลในเรื่องอัตรากำลังคนไม่เพียงพอต่อปริมาณงานว่า

“...จำนวนพัสดุไปรษณีย์ที่ส่งออกมีไม่ต่ำกว่า 1หมื่นชิ้นต่อวัน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงต้องใช้วิธีการคัดกรองพัสดุไปรษณีย์ที่มีความเสี่ยงโดยใช้ความเสี่ยงจากประเทศปลายทาง การสำแดงหน้าหีบห่อ โปรไฟล์ไปรษณีย์ ต้นทาง เบอร์โทรศัพท์ ชื่อผู้ส่งผู้รับปลายทาง ดังนั้นจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่จึงไม่สามารถดำเนินการได้ทุกหีบห่อและสามารถสกัดกั้นได้ 100 % เนื่องจากของมีปริมาณมากด้วยเวลาที่จำกัด ดังนั้นระบบศุลกากรไทยจึงต้องใช้ระบบบริหารความเสี่ยงเหมือนกับศุลกากรต่างประเทศทั่วโลก...” (เจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

“...ด้านทรัพยากรบุคคล ควรจัดสรรจำนวนบุคลากรให้มีความเหมาะสมต่อปริมาณงานไปรษณีย์ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น...” (เจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย พบว่า ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางการค้าในปัจจุบันมีการขนส่งทางไปรษณีย์เพิ่มมากขึ้นและคาดการณ์ในอนาคตว่าจะมีการเพิ่มมากขึ้นจากการขายสินค้าทางออนไลน์ การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากรคนจึงควรจัดสรรจำนวนบุคลากรให้มีความเหมาะสมต่อปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งมีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมเพราะเจ้าหน้าที่ที่มาใหม่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานและหาประสบการณ์และต้องมีการฝึกฝนบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์และจากการรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บุคลากรคนที่ 1-3 มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่อง อัตราคนไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน นอกจากนี้ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการบริหารคน

ที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ให้ข้อมูลว่า ต้องใช้ประสิทธิภาพของคนตามงบประมาณในการใช้ระบบบริหารความเสี่ยงคัดกรองพัสดุไปรษณีย์เช่นเดียวกับศุลกากรต่างประเทศ ซึ่งต่างจากเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 ให้ข้อมูลว่า ควรจัดสรรจำนวนบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับปริมาณงานไปรษณีย์ ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ ซึ่งให้ข้อมูลว่า อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ไม่พอสามารถป้องกันได้ในระดับหนึ่งแต่ยังไม่เพียงพอกับงานในแต่ละวัน ปัจจุบันเป็นการสุ่มตรวจเท่านั้น ซึ่งเป็นการบ่งชี้ให้เห็นว่า ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร

4.2.6 ด้านทรัพยากรเงิน

ในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติดเป็นลักษณะงานที่ต้องมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพคนที่ต้องมีการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องและเป็นปัจจุบันรวมถึงค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการต่างๆ สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับงบประมาณที่จะได้รับการจัดสรรแต่ในปัจจุบันทรัพยากรเงินมีอยู่อย่างจำกัดและกระจายไปหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามภารกิจดังที่เจ้าหน้าที่ศุลกากร คนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...งบประมาณรายจ่ายที่มีอยู่อย่างจำกัดต้องแก้ปัญหาด้วยความร่วมมือของหน่วยงานสามสี่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหนึ่งเดียวเพราะแต่ละหน่วยงานจะมีเครื่องมือเครื่องมือที่ไม่เหมือนกันและไม่เท่ากันหากนำมาใช้ด้วยกันจะทำให้สามารถสืบสวน วิเคราะห์ ตรวจค้น จับกุม ดำเนินการหาเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว สิ่งแรกที่ได้คือแก้ปัญหาเรื่องคน สิ่งที่สองก็คือแก้ปัญหาเครื่องมือเครื่องมือได้ อันเป็นสิ่งที่จำเป็นภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

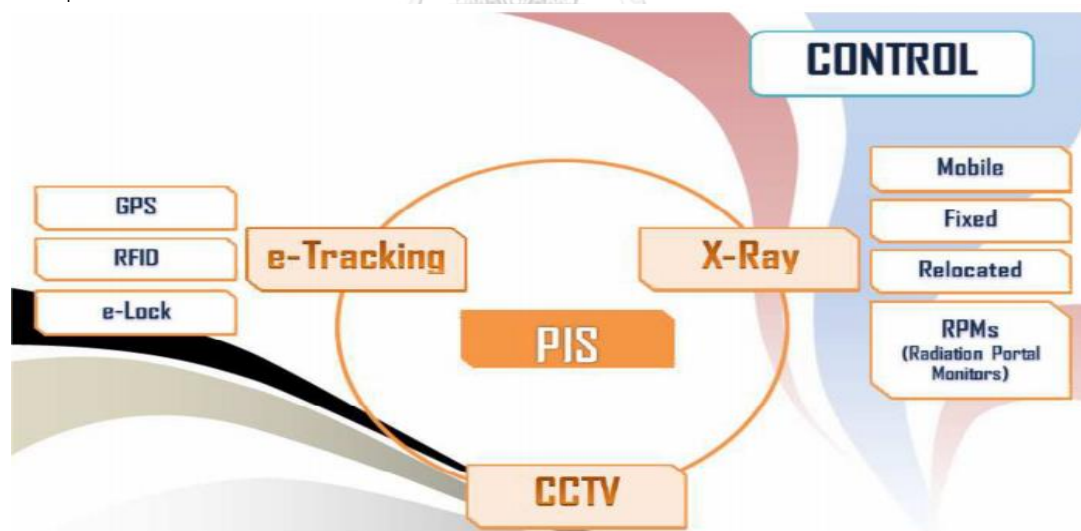
ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ได้อธิบายถึงงบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ว่า

“...งบประมาณที่ได้มาควรนำมาจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานการสุ่มตรวจสอบของที่ส่งออกทางไปรษณีย์...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากรเงินเป็นการได้รับเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากภาครัฐแบ่งตามหน่วยงาน ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามความจำเป็นตามภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายทางด้านบุคลากร การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือการลงทุนก่อสร้างอาคารสถานที่ ทั้งนี้ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดต้องสร้างคนให้มีคุณภาพและสร้างความร่วมมือในการทำงาน

4.2.7 ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ กรมศุลกากรมีระบบคอมพิวเตอร์และระบบเชื่อมโยงการสื่อสาร ได้แก่ เครื่อง Computer Server สำหรับติดตั้งระบบงานต่างๆของกรมศุลกากร เพื่อให้บริการทั้งผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ศุลกากร เครื่อง Printer และ Scanner และระบบเครือข่ายสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถใช้งานระบบงานต่างๆ ได้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระบบสำรองไฟฟ้า (UPS) และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Generator) สำหรับศูนย์คอมพิวเตอร์ ระบบ Barcode เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Tablet) เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบปล่อยสินค้าทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมทางศุลกากร เครื่อง X-Ray ระบบ Radiation Portion Monitor System (RPMs) แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) แบบเคลื่อนที่ได้ (Mobile System) แบบกึ่งเคลื่อนย้าย หรือถอดประกอบเคลื่อนย้ายได้ (Relocatable System) ระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์ (X-ray Container Inspection System) ระบบ RFID/GPS เพื่ออำนวยความสะดวกการขนถ่ายสินค้าและควบคุมสินค้าเข้า สินค้าออก ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อใช้ในการควบคุมทางศุลกากร เครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์สินค้า

ภาพที่ 6 ระบบเพื่อการควบคุมทางศุลกากร

ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้การทำงานด้านยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนำเอาเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์การสกัดกั้นและการตรวจสอบที่ทันสมัยมาใช้จะช่วยลดเวลา ลดทรัพยากรคนรวมถึงการบริหารข้อมูลด้านการข่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดในหน่วยงานด้วย โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

“...ในด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรหาเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงๆและมีปริมาณมากพอ...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ในเรื่องการขาดเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...ในส่วนของ การสนับสนุนจากกรมศุลกากร เห็นว่าควรได้รับสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ เช่นมีการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์เพิ่มขึ้น รวมถึงมีการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความต่อเนื่องขอให้มีการจัดสรรสถานที่การปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม รวมถึงการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานได้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ลดเวลาในการปฏิบัติงานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานและการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งในปัจจุบันแม้กรมศุลกากรจะมีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ เช่น เครื่อง X-Ray ระบบโทรทัศน์ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) แต่ยังมีเครื่องมือไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยเพราะถูกจำกัดด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดส่งผลให้กรมศุลกากรต้องใช้ศักยภาพจากบุคลากรและความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทดแทน

4.2.8 ด้านทรัพยากรการจัดการ

ทรัพยากรการจัดการ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อทำให้เกิดแนวทางการทำงานที่ดีที่สุดและสร้างความพึงพอใจในการทำงานของทีมงานจึงมีผลต่อความสำเร็จของหน่วยงาน ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานให้มีศักยภาพได้มากที่สุดก็คือทรัพยากรมนุษย์อันเป็นบุคลากรของหน่วยงานโดยเฉพาะผู้บริหารที่มีส่วนสำคัญหลักในการสร้างบรรยากาศการทำงานและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานนั่นเอง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานด้านยาเสพติดโดยผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน มีประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้มากกว่า 20 ปี นอกจากนั้นผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับบุคลากรในหน่วยงานทำให้บรรยากาศในหน่วยงานเป็นไปด้วยดีเอื้อต่อการทำงานเป็นทีมสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ตระหนักถึงการดูแลทีมงาน ได้ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ควรได้รับการคุ้มครองจากการทำร้ายของกระบวนการลักลอบและเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 ได้ให้ข้อมูลว่า มีการทำงาน

เป็นทีมและได้รับการชี้แนะจากหัวหน้าเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ว่ามีการให้ความสำคัญกับบุคลากรในหน่วยงานและบรรยากาศในการทำงานเป็นไปด้วยดี

4.3 กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร

กระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยปราบปรามยาเสพติดทางไปรษณีย์นั้นเริ่มจากเมื่อพัสดุไปรษณีย์ขาออกระหว่างประเทศมาถึงยังศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิและกระบวนการการขั้นตอนการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ดังนี้

(1) ขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิ เจ้าหน้าที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัดจะดำเนินการคัดแยกพัสดุไปรษณีย์ตามประเทศปลายทางต่าง ๆ

(2) หลังจากการดำเนินการคัดแยกประเทศปลายทางเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงจะตรวจสอบและคัดเลือกพัสดุไปรษณีย์ที่ต้องสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักการบริหารความเสี่ยง (Profiling and Targeting) เมื่อสามารถคัดเลือกพัสดุไปรษณีย์ที่ต้องสงสัยได้แล้ว

(3) นำพัสดุไปรษณีย์ที่ต้องสงสัยตรวจสอบโดยการใช้อุปกรณ์เอกซเรย์

(4) หากพบว่าพัสดุไปรษณีย์มีความเสี่ยงที่จะซุกซ่อนยาเสพติดจึงจะดำเนินการเปิดหีบห่อเพื่อตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ ซึ่งในขั้นตอนการเปิดตรวจนั้นจะมีเจ้าหน้าที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัดร่วมเป็นพยานเพื่อดำเนินการเปิดตรวจสอบหีบห่อพัสดุไปรษณีย์เสมอ ในกรณีที่มีการตรวจพบการซุกซ่อนยาเสพติด เจ้าหน้าที่จะประสานเจ้าหน้าที่ชุดตรวจร่วม (Airport Investigation Task Force : AITF) ดำเนินการร่วมตรวจยึดเพื่อส่งให้กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) ดำเนินการสอบสวนขยายผลต่อไป โดยกระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ แยกตามภารกิจงานแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านการข่าว รับแจ้งเบาะแสจากประชาชน สายลับ หรือการประสานข้อมูลการข่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการหาข้อมูลทางลับว่ามีการส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์รายใดบ้าง โดยวิธีการอย่างไร

1.2 ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยมีการคัดเลือกของที่ส่งออกทางไปรษณีย์ว่า มีรายได้บ้างที่จะมีความน่าจะเป็นในการลักลอบส่งออกยาเสพติด โดยการคัดเลือกจากพฤติกรรม ลักษณะสินค้า ชื่อบุคคลผู้รับผู้ส่ง สถานที่รับส่งโดยเทียบเคียงกับรายที่เคยมีการจับกุมเรื่อยมา

การปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้โดยสามารถตรวจยึดพัสดุที่มีการซุกซ่อนยาเสพติดในพัสดุไปรษณีย์จำนวนมากจึงทำให้ผู้ลักลอบเปลี่ยนแปลงวิธีการในการส่งออก เช่น เปลี่ยนผู้ขนส่งจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไปเป็นบริษัทขนส่งเอกชน (Express Delivery) เนื่องจากความรวดเร็วของการขนส่งโดยบริษัทเอกชน ทำให้สามารถส่งออกสินค้าได้ไวขึ้นรวมถึงเจ้าหน้าที่มีเวลาจำกัดในการตรวจสอบประกอบกับสินค้ามีจำนวนมากจึงทำให้มีโอกาสในการลักลอบส่งออกยาเสพติดได้มากกว่าโดยปริมาณพัสดุไปรษณีย์มีปริมาณมากกว่า 1 หมื่นชิ้นต่อวัน

“...กระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากร สามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้พอสมควร มีผลงานจับกุมอยู่ตลอดและที่สำคัญทำให้ผู้ที่ลักลอบส่งออกยาเสพติดไม่สามารถกระทำได้อย่างง่ายดายต้องระวังการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ในเรื่องกระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดได้นั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...กระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถที่จะป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกทางไปรษณีย์ได้ เนื่องจากเรามีการสุ่มตรวจพัสดุภัณฑ์บางชิ้นที่น่าสงสัยเบื้องต้นก่อนจัดส่งออกไปยังปลายทางเป็นการสกัดกั้นในเบื้องต้น...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

“...ที่ผ่านมารกรมศุลกากรมีผลงานและสถิติการตรวจยึดจับกุมการสกัดกั้นยาเสพติดเห็นได้อย่างชัดเจน...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

ในขณะที่เจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ให้ข้อมูลว่า

“...สามารถป้องกันได้ระดับหนึ่งแต่ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ไม่พอกับงานในแต่ละวัน ปัจจุบันเป็นเพียงการสุ่มตรวจเท่านั้น...” (เจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้างต้นบ่งชี้ว่าหากอัตรากำลังมีเพียงพอจะเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกทางไปรษณีย์ได้ดียิ่งขึ้น

4.4 ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่าความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีผลเป็นที่น่าพอใจในแง่ผลงานการตรวจยึดจับกุม ด้านการข่าวทั้งในและต่างประเทศ การขยายผลจับกุมและการทำลายเครือข่าย โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

“...ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับ ป.ป.ส. เมื่อมีการยึดของแล้วจะมีการแจ้งประเทศปลายทางให้ประเทศปลายทางดำเนินการสืบสวนขยายผลและเฝ้าระวังหรืออาจดำเนินการส่งของไปประเทศปลายทางและให้ประเทศปลายทางจับกุมจะเป็นการทำลายเครือข่ายดีกว่าการจับกุมที่ประเทศต้นทาง...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ในเรื่องการขยายผลการจับกุมนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับ ป.ป.ส. มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการข่าว เพราะการลักลอบจะทำการกระบวนกรเมื่อมีการจับกุมรายใดรายหนึ่งก็จะมีการขยายผล(การทำ Control delivery : CD) ส่งผลให้มีการจับกุมรายอื่นๆเพิ่มเติมได้...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ได้ให้ข้อมูลสนับสนุนความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีผลเป็นที่น่าพอใจว่า

“...การบูรณาการร่วมระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงาน ป.ป.ส. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้านการข่าวทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้มและรูปแบบวิธีการซุกซ่อน ร่วมกับการทำลายเครือข่ายลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านพัสดุภัณฑ์ ในด้านการป้องกันความร่วมมือกันรณรงค์ ให้ประชาชนรับทราบถึงอันตรายจากการรับฝากส่งพัสดุ ก็ส่งผลการลักลอบส่งยาเสพติดผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ลดลง กรณีตัวอย่างเครือข่ายแรงงานไทยลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศไทยไปยังประเทศอิสราเอล ก็มีแนวโน้มที่ลดลง เนื่องจากการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งในการตรวจสอบพัสดุภัณฑ์ และการขยายผลจับกุมเครือข่าย...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีผลเป็น

ที่น่าพอใจ ดังตัวอย่างคดีสำคัญที่เกิดจากความร่วมมือในปี พ.ศ. 2563 เช่น คดีที่ 1 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2563 ตำรวจกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) ร่วมกับป.ป.ส.และศุลกากร ตรวจยึดยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ไอซ์) 8 กิโลกรัม ตรวจยึดที่บริษัทรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศแห่งหนึ่ง ศูนย์บริการบางนา ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ หลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สืบสวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดทางพัสดุ พบพัสดุระหว่างประเทศต้องสงสัย ซุกซ่อนยาเสพติดปลายทางประเทศนิวซีแลนด์ จึงตรวจสอบภายในกล่องพัสดุดังกล่าวพบไอซ์ 8 กิโลกรัม ซุกซ่อนอยู่ในเครื่องฟอกอากาศ จึงตรวจยึดส่งพนักงานสอบสวน บช.ปส.ดำเนินคดี คดีที่ 2 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563 ตำรวจกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.)ร่วมกับ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บก.ขส.) ป.ป.ส. ศุลกากรและศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทยตามโครงการความร่วมมือสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดพื้นที่ ทำอากาศยาน (Airport Interdiction Task Force : AITF) ร่วมกันจับกุมนายนิวัฒน์ ใจตรง อายุ 34 ปี ของกลางไอซ์ 8 กิโลกรัม โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง แจ้งข้อหาร่วมกับพวกที่หลบหนีมียาเสพติด ให้โทษประเภทที่ 1 (ไอซ์) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยมิได้รับอนุญาต จับกุมได้ที่หน้า คอนโดมิเนียมแห่งหนึ่ง ซอยอารีย์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ หลังจากได้ตรวจยึดพัสดุ ซุกซ่อนยาเสพติดปลายทางประเทศนิวซีแลนด์ ก่อนทำการขยายผลจับกุมนายนิวัฒน์ และคดีที่ 3 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2563 ตำรวจ บช.ปส.ร่วมกับ บก.ขส. ป.ป.ส. ศุลกากรและศูนย์รักษาความปลอดภัยกองบัญชาการกองทัพไทยตามโครงการความร่วมมือ AITF ตรวจยึดเฮโรอีน 2 กิโลกรัม ไอซ์ 500 กรัม ตรวจยึดที่ศูนย์กระจายสินค้าบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง สาขาบางนา จากการตรวจสอบ ทางพัสดุภัณฑ์ พบวัตถุต้องสงสัยซุกซ่อนยาเสพติดไปยังปลายทางประเทศออสเตรเลียซ่อนอยู่ในถุง ของขนมขบเคี้ยว ซ็อกโกแลตและคุกกี้ จึงตรวจยึดส่งพนักงานสอบสวน บช.ปส.ดำเนินคดี

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.5 ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบ ส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

1. ด้านเทคโนโลยี ด้วยระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดเป็น ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม (Tracking) การขนส่งพัสดุเป็นหลักประกอบกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ ศุลกากรไม่สามารถได้รับข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ของพัสดุ เช่น ข้อมูลของผู้ฝากส่งและผู้รับ ข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าในพัสดุเพื่อนำมาคัดกรองข้อมูลล่วงหน้าก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึง ศูนย์คัดแยก โดยปัจจุบันหลังจากเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์คัดแยกตามประเทศปลายทางเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงจะสามารถดำเนินการคัดเลือกพัสดุที่มีความเสี่ยง โดยพิจารณาจากรายละเอียด

หน้ากล่องพัสดุแล้วจึงจะนำไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งจึงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้าและใช้เวลายาวนานมากอีกทั้งการคัดเลือกพัสดุเป้าหมายไม่สามารถตรวจสอบพัสดุได้ทั้งหมดด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาปฏิบัติงานซึ่งต้องดำเนินการให้เรียบร้อยตามรอบเวลาการบิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...การส่งของทางไปรษณีย์ไม่มีระบบการส่งข้อมูลล่วงหน้าให้กรมศุลกากรได้บริหารความเสี่ยงและเจ้าหน้าที่ศุลกากรต้องตรวจดูกล่องพัสดุขณะนั้นซึ่งมีระยะเวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมงก่อนขึ้นเครื่องในขณะที่จำนวนพัสดุไปรษณีย์ที่ส่งออกมีไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นชิ้นต่อวัน...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 1 ในเรื่องไม่มีระบบข้อมูลสำหรับบริหารความเสี่ยงล่วงหน้านั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...เห็นควรให้กรมศุลกากรนำระบบสารสนเทศเข้ามาดำเนินการในส่วนของการส่งออก ทั้งรายละเอียดของผู้ฝากส่ง ผู้รับ และรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า เพื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถประเมินระดับความเสี่ยงของพัสดุไปรษณีย์ก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึงศูนย์คัดแยก...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

2. ด้านการปฏิบัติงาน สถานที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อสถานการณ์การส่งออกทางไปรษณีย์ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่พื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดและระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีค่อนข้างจำกัด โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...ด้วยศูนย์ไปรษณีย์สุวรรณภูมิถูกออกแบบเป็นพื้นที่สำหรับลำเลียงและคัดแยกพัสดุไปรษณีย์ตามประเภทความด่วนของพัสดุและประเทศปลายทางต่าง ๆ ซึ่งพื้นที่ภายในศูนย์ไปรษณีย์ไม่ได้ถูกออกแบบไว้รองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สถานที่ในการปฏิบัติงานจึงขาดความเหมาะสม รวมถึงไม่ได้มีการจัดแบ่งพื้นที่ไว้อย่างเหมาะสมสำหรับการดำเนินการเปิดตรวจ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงขาดความคล่องตัวและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ประกอบกับข้อจำกัดด้านระยะเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรต้องดำเนินการคัดเลือกพัสดุที่มีความเสี่ยงในช่วงระยะเวลาที่มีจำกัดเนื่องจากต้องดำเนินการตรวจสอบให้เรียบร้อยภายในช่วงเวลาก่อนเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะบรรจุพัสดุลงในถุงไปรษณีย์เพื่อนำขึ้นเครื่องบินตามรอบเวลาการบิน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงต้องดำเนินการด้วยความเร่งรีบเพื่อให้พัสดุสามารถดำเนินการส่งได้ตามรอบเวลาการบิน...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 3 ในเรื่องของระยะเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...มีเวลาจำกัดในการทำงาน เนื่องจากต้องส่งมอบพัสดุให้ทันเวลาในห้วงของไฟล์บิน...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 4 สัมภาษณ์เมื่อ 24 เมษายน 2564)

“...เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการตรวจสอบพัสดุ เนื่องจากขบวนการส่งออกสินค้าทางไปรษณีย์ เน้นความรวดเร็วในการส่งออก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเวลาในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ระยะเวลาการตรวจสอบไม่เพียงพอ หากตรวจสอบอย่างละเอียดทุกชิ้นจะส่งผลกระทบต่อความล่าช้า และในกรณียาเสพติดถูกซุกซ่อนในวัตถุมูลค่าสูง หากไม่มีการข่าวที่แม่นยำ ทำให้ยากแก่การพิจารณาตรวจสอบและในส่วนองเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนเครือข่าย บริษัทเอกชน (ตัวแทนของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ละเลยในการเก็บข้อมูลผู้นำส่งไปรษณีย์ การใช้บัตรประชาชนหรือหนังสือเดินทางปลอมในการส่งพัสดุ ทำให้ยากแก่การสืบสวนขยายผลเครือข่าย...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

3. ด้านบุคลากร ด้วยสถานการณ์การค้าในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนสามารถเลือกซื้อสินค้าทางออนไลน์ได้มากขึ้นและใช้การขนส่งทางไปรษณีย์เป็นทางเลือกในการขนส่งสินค้าจึงทำให้มีปริมาณการขนส่งสินค้าทางไปรษณีย์เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ทางบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีการปรับเปลี่ยนรอบเวลาการส่งออกสินค้าให้มีความสอดคล้องตามปริมาณพัสดุไปรษณีย์ที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของกรมศุลกากรมีการดำเนินการปรับเปลี่ยนเวลาการปฏิบัติงานตามจำนวนเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ดี การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากรยังไม่เพียงพอและครอบคลุมต่อการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ได้ให้ข้อมูลว่า

“...เจ้าหน้าที่ ควรเพิ่มจำนวนมากขึ้นให้เพียงพอกับปริมาณงานที่ส่งออกทางไปรษณีย์และควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่โดยวิทยากรที่มีความรู้อย่างต่อเนื่องและควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้นและหลายหน่วยงานทั้งในและนอกประเทศ...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)...” (เจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนที่ 2 ในเรื่องการเพิ่มจำนวนบุคลากรนั้นมีความสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. และเจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“...ควรมีการผลักดันในระดับนโยบายให้เพิ่มความสำคัญในการสกัดกั้นยาเสพติด การเพิ่มบุคลากรในการทำงาน การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ควบคู่กับบุคลากร เช่น อุปกรณ์เอกซเรย์ โปรแกรมการวิเคราะห์ข่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบได้รวดเร็ว และแม่นยำยิ่งขึ้น...” (เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

“...ควรจัดเจ้าหน้าที่ประจำทุกไปรษณีย์ คอยตรวจสอบไปรษณีย์ส่งไปต่างประเทศ ทุกชิ้น ก่อนเปิดถุงส่งให้ศูนย์...” (เจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปผลข้อค้นพบในประเด็นข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในด้านต่างๆ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปประเด็นข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

ประเด็น	ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรค
1. ด้านเทคโนโลยี	ไม่มีระบบข้อมูลส่งออกไปรษณีย์ล่วงหน้า เพื่อนำมาคัดกรองข้อมูลล่วงหน้าก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึงศูนย์คัดแยก ดังนั้นเจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงต้องคัดเลือกพัสดุไปรษณีย์ที่มีความเสี่ยงจากการพิจารณารายละเอียดหน้ากล่องพัสดุ
2. ด้านการปฏิบัติงาน	มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานเนื่องจากต้องตรวจสอบให้เรียบร้อยและส่งมอบพัสดุไปรษณีย์เพื่อนำขึ้นเครื่องบินให้ทันเวลาตามรอบระยะเวลาเที่ยวบิน
3. ด้านบุคลากร	เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอและต้องมีทักษะเฉพาะในการปฏิบัติงานตามปริมาณการขนส่งสินค้าทางไปรษณีย์ที่เพิ่มขึ้นในสถานการณ์การค้าปัจจุบัน

บทที่ 5

การอภิปรายผล

5.1. สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแปลผลได้โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

5.1.1 การดำเนินงานของกรมศุลกากร (ด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี ด้านทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ)

5.1.1.1 ปัจจัยด้านความร่วมมือและความขัดแย้ง จากการศึกษา พบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านความร่วมมือและความขัดแย้งมีผลเป็นที่ยอมรับต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยมีความร่วมมือในการจัดตั้งคณะทำงานสกัดกั้นยาเสพติดทางอากาศยานของหน่วยงาน ประกอบด้วย กรมศุลกากร สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ได้เคยแถลงเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2563 ว่า ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคประสบปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดชนิดสังเคราะห์จากแหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความท้าทายนี้และได้เน้นย้ำการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และสอดคล้องกับป.ป.ส. ที่กล่าวรายงานในตอนท้ายว่าประเทศไทยได้รับการยอมรับไม่เพียงแต่ความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในประเทศและมีส่วนร่วมในภูมิภาคจากทั้งระดับสากล ภูมิภาคและอนุภูมิภาคแต่ยังได้รับการยอมรับในด้านการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการแก้ไขปัญหา

ร่วมกันระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเรื่องเดช คันธรส (2559) ได้ศึกษา การบริหารจัดการงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแบบบูรณาการของสถานีตำรวจภูธร สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า การประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของการประสานงานที่เน้นความสัมพันธ์ของผู้ประสานงาน นอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังพบว่า การทำงานมีระดับชั้น ดังนั้น การประสานความร่วมมือจึงมีขั้นตอนมากทำให้เกิดความล่าช้า แตกต่างจากผลการศึกษาของผู้วิจัยในเรื่องวัฒนธรรมองค์การ โดยการดำเนินงานของกรมศุลกากร มีลักษณะการทำงานเป็นทีมมีหัวหน้าชุดหรือระดับหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้นำการตัดสินใจ ดังนั้น การประสานความร่วมมือจึงมีความคล่องตัวและรวดเร็วกว่า

5.1.1.2 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร จากการศึกษา พบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการพัฒนาบุคลากรควรมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางเทคนิคเฉพาะด้านเพื่อเพิ่มทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบและการตรวจค้นจับกุมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนี้ควรมีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากประเทศที่มีประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มาถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนันท์ชัย ต้นพัฒนา (2561) ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร: กรณีศึกษา ส่วนบริการศุลกากร 1 สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งพบว่า ควรเสริมสร้างข้าราชการของกรมศุลกากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหลายด้าน ควบคู่ไปกับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านโดยการฝึกอบรมภายในและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง/สายงานและเสริมสร้างประสบการณ์และเทคนิคการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลทำให้การพัฒนาบุคลากรมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของหน่วยงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนทร เฉลิมเกียรติ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการปราบปรามยาเสพติดในยุคประเทศไทย 4.0 ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพบว่า การพัฒนาคนต้องมีการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม การส่งเสริมความร่วมมือด้านการฝึกอบรมและการประชุมระหว่างหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดประเทศต่างๆ

5.1.1.3 ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี จากการศึกษา พบว่าการดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านสัมพันธภาพระหว่างกรมศุลกากรและสำนักงาน ป.ป.ส.ส่งผลลัพท์เป็นที่น่าพอใจ มีการแบ่งปันข้อมูลหรือวิธีการในการลักลอบส่งออกยาเสพติดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ทุกกลุ่มเห็นวิธีการลักลอบใหม่ๆที่เกิดขึ้นและการได้รับข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นในการสุ่มตรวจรวมถึงได้มีการขยายผลการจับกุมทำให้รู้ข้อมูลในการสกัดกั้นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Woodcock (1989 อ้างถึงใน สุวรรณิ คชเดช, 2559, หน้า 36) ที่อธิบายไว้ว่า ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

เป็นไปอย่างดีแล้วการทำงานของกลุ่มก็จะราบรื่นและเป็นไปในทางสร้างสรรค์มีการสนับสนุนเกื้อกูลกันและช่วยแก้ปัญหาอุปสรรค และสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทระ เหล่ามีผล (2558) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า ปัญหายาเสพติดมีอยู่หลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานหากจะแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริงหลายฝ่ายต้องร่วมมือพูดคุยกันเพื่อให้การทำงานสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรรวรรณ จุลวงษ์ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายนายความสำเร็จของการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในบ้านพักกำลังพลกองทัพบก ซึ่งพบว่า ความสำเร็จของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.1.1.4 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี จากการศึกษา พบว่าการดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านการติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการติดต่อสื่อสารให้มีความรวดเร็วโดยมีการติดต่อสื่อสารทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการรวมทั้งมีการใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารให้รวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Woodcock (1989 อ้างถึงใน สุวรรณิ คชเดช, 2559, หน้า 48) ที่อธิบายไว้ว่า การติดต่อสื่อสารที่ดีจะทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย การสื่อสารในองค์กรมี 2 ลักษณะ คือ แบบเป็นทางการ หมายถึง การสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผน มีลายลักษณ์อักษรที่บ่งบอกไว้ชัดเจน มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ หมายถึง การสื่อสารแบบเป็นกันเอง เช่น พูดคุย ทักทาย เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของตะวัน ตระการฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาด้านแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งพบว่า การสร้างและพัฒนาทีมงาน การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมไว้ในกระบวนการของการทำงานเป็นทีมที่มีคุณภาพเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดวิธีการสื่อสารที่ทันสมัยสะดวกรวดเร็วจะทำให้มีการรายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

5.1.1.5 ปัจจัยด้านทรัพยากร

5.1.1.5.1 ปัจจัยด้านทรัพยากรคน จากการศึกษา พบว่า การดำเนินงานของกรมศุลกากรด้านทรัพยากรคน ควรมีการจัดสรรจำนวนบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับปริมาณงานทางไปรษณีย์ที่เพิ่มขึ้นและการหมุนเวียนสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมเนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ใหม่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานรวมถึงต้องมีการฝึกฝนบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของฤทธิ์ศักดิ์ สุขฤทธิ์ (2563) ได้ศึกษาการนำมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งพบว่า

จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการตรวจสอบสินค้าไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นรวมถึงเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบสินค้าที่อาจมีการลักลอบเกี่ยวกับยาเสพติด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุทธภูมิ จิตภักดี (2553) ได้ศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งพบว่าอัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนปริมาณงานและขาดความรู้ความชำนาญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของทิพย์วิมล เอี่ยมสุนทร (2562) ได้ศึกษาความสำเร็จของงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพบว่า บุคลากรขาดการได้รับชุดความรู้อย่างต่อเนื่อง การโยกย้ายของเจ้าหน้าที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงาน

5.1.1.5.2 ปัจจัยด้านทรัพยากรเงิน จากการศึกษา พบว่า ได้รับเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากภาครัฐแบ่งตามหน่วยงานอย่างจำกัดสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามความจำเป็นตามภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน กรมศุลกากรจึงต้องสร้างคนให้มีคุณภาพและสร้างความร่วมมือในการทำงานทดแทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทร เหล่ามีผล (2558) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า การจัดสรรงบประมาณในการปราบปรามยาเสพติดมีจำนวนจำกัดและกระจุกอยู่หลายหน่วยงาน เกิดการแย่งชิงงบประมาณเพื่อที่จะนำไปดำเนินการในส่วนอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุทธภูมิ จิตภักดี (2553) ได้ศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งพบว่า ปัญหาการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอตามความต้องการส่งผลต่อการดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5.1.1.5.3 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ จากการศึกษา พบว่า มีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ เช่น เครื่อง X-Ray และระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) แต่ยังมีเครื่องมือไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุทธภูมิ จิตภักดี (2553) ได้ศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งพบว่า ปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยทำให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานมีประสิทธิภาพลดน้อยลง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของฤทธิ์ศักดิ์ สุขฤทธิ์ (2563) ได้ศึกษาการนำมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งพบว่า วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน มีการเสื่อมสภาพและไม่ทันสมัย

5.1.1.5.4 ปัจจัยด้านการจัดการ จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานด้านยาเสพติดโดยผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน มีประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้มากกว่า 20 ปี นอกจากนี้ผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับบุคลากรในหน่วยงานทำให้บรรยากาศในหน่วยงานเป็นไปด้วยดีเอื้อต่อการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของตะวัน ตระการฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาด้านแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทักษะการสอนงาน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและความสามารถในการประสานงานมีผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงาน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทระ เหล่ามีผล (2558) ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี พบว่า หน่วยงานมีการทำงานแบบต่างคนต่างทำไม่มีการประสานงานกัน การบริหารจัดการขาดการบูรณาการ ทั้งนี้ แนวคิดของ Henri Fayol (อ้างถึงใน HR Note.asia, 2562) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของหลักการบริหารจัดการ เน้นย้ำอยู่เสมอก็คือ “ความเป็นเอกภาพ (Unity)” ตั้งแต่การมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีทิศทางเดียวกันไปจนถึงมีความสามัคคีกันมุ่งไปสู่ความสำเร็จ

5.1.2 กระบวนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากร

จากผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานของกรมศุลกากรสามารถป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ได้โดยสามารถตรวจยึดพัสดุที่มีการซุกซ่อนยาเสพติดในพัสดุไปรษณีย์จำนวนมากจึงทำให้ผู้ลักลอบเปลี่ยนแปลงวิธีการในการส่งออก เช่น เปลี่ยนผู้ขนส่งจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไปเป็นบริษัทขนส่งเอกชน (Express Delivery) เนื่องจากความรวดเร็วของการขนส่งโดยบริษัทเอกชนทำให้สามารถส่งออกสินค้าได้ไวขึ้นรวมถึงเจ้าหน้าที่มีเวลาจำกัดในการตรวจสอบประกอบกับสินค้ามีจำนวนมากจึงทำให้มีโอกาสในการลักลอบส่งออกยาเสพติดได้มากกว่า โดยปริมาณพัสดุไปรษณีย์มีปริมาณมากกว่า 1 หมื่นชิ้นต่อวัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 ได้อธิบายว่า ในปี 2562 ที่ผ่านมา ป.ป.ส.ร่วมกับกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสกัดการลักลอบขนส่ง ยาเสพติดผ่านพัสดุภัณฑ์ส่งออกต่างประเทศ 62 คดี รวมพัสดุภัณฑ์ 62 ชิ้น ของกลาง ยาบ้า 1,752 เม็ด Diazepam 17,640 เม็ด Alprazolam 990 เม็ด ยาอี 100 เม็ด ไอซ์ 9.94 กิโลกรัม และเฮโรอีน 6.62 กิโลกรัม และสอดคล้องกับรายงานของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2562 ได้อธิบายว่าที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องป้องกันสกัดกั้นจับกุมกลุ่มลูกค้ายาเสพติดทั้งรายย่อยและรายใหญ่มากอย่างต่อเนื่องจนทำให้

ขบวนการค้ายาเสพติดหันมาเปลี่ยนวิธีการลักลอบขนยาเสพติดโดยขนส่งเป็นพัสดุผ่านระบบไปรษณีย์ไทยและบริษัทขนส่งเอกชนเพิ่มมากขึ้นและในปัจจุบันพบว่ามีการใช้บริการส่งพัสดุมากขึ้นตลอดเวลา โดยเฉพาะการจัดส่งสินค้าที่มีการว่าจ้างผ่านทางออนไลน์ระหว่างผู้ส่งและพนักงานส่งโดยตรงซึ่งตามตัวได้ยาก ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานของบริษัทขนส่งเกี่ยวกับมาตรการเพื่อป้องกันการลักลอบฝากสิ่งของผิดกฎหมายหรือยาเสพติดผ่านเส้นทางไปรษณีย์นั้นแตกต่างกัน โดยผู้ขนส่งจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดมีมาตรการระบุตัวตนของผู้รับ-ผู้ส่งโดยการแสดงและระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชน มีการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์สิ่งของและการติดตั้งกล้องวงจรปิด ซึ่งแตกต่างจากบริษัทขนส่งเอกชนที่มีการแสดงและระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อแสดงตัวตนแล้วยังมีระบบการลงทะเบียนผ่านทางออนไลน์ต่างๆประกอบกับไม่มีการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์สิ่งของและส่วนใหญ่ไม่มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด ทำให้การพิสูจน์ตัวตนของบริษัทเอกชนเป็นไปได้ค่อนข้างยากกว่า ดังนั้น ความร่วมมือของภาคเอกชนในการเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์ดังกล่าว เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดและเครื่องเอกซเรย์สิ่งของจะเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามตรวจสอบการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ของกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานของทุกภาคส่วน คือการสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ/ภาคเอกชนและการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงการทำงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดินและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

5.1.3 ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จากผลการศึกษา พบว่า ความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์มีผลเป็นที่น่าพอใจในแง่ผลงานการตรวจยึดจับกุม ด้านการข่าวทั้งในและต่างประเทศ การขยายผลจับกุมและการทำลายเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของตะวัน ตรีการฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งพบว่า ความสามารถในการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศจะช่วยให้ได้รับสนับสนุนในด้านงบประมาณ ทรัพยากร และความร่วมมือในการทำงานเพื่อป้องกันปราบปรามยาเสพติด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของทิพย์วิมล เอี่ยมสุนทร (2562) ได้ศึกษาความสำเร็จของงานเฝ้าระวังปัญหาเสพติด กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพบว่า การทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาคีจะทำให้การขับเคลื่อนงานมีความเหมาะสมและแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่สอดคล้องตามสถานการณ์ได้มากยิ่งขึ้น

แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทระ เหล่ามีผล (2558) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี พบว่าหน่วยงานมีปัญหาในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและมักใช้การประสานงานแบบไม่เป็นทางการเพราะแต่ละหน่วยงานมีสายการบังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงาน แตกต่างจากผลการศึกษาของผู้วิจัยมีการประสานความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะความร่วมมือแบบเป็นทางการโดยมีโครงการความร่วมมือสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดพื้นที่ท่าอากาศยาน (Airport Interdiction Task Force : AITF) และการประสานงานความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ แนวความคิดของ Henri Fayol (อ้างถึงใน ภิญญา ทนวงษ์, 2555) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชานสูงสุดเชื่อมโยงกับตำแหน่งสูงสุดแสดงถึงช่องทางการสื่อสารตามสายงานและเพื่อให้เกิดการติดต่อประสานงานเกิดความรวดเร็วขึ้นควรให้บุคลากรระดับเดียวกันติดต่อประสานงานกันได้โดยตรง

5.1.4 ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์

5.1.4.1 ด้านเทคโนโลยี ด้วยระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม (Tracking) การขนส่งพัสดุเป็นหลักประกอบกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่สามารถได้รับข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ของพัสดุ เช่น ข้อมูลของผู้ฝากส่งและผู้รับ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าในพัสดุ เพื่อนำมาคัดกรองข้อมูลล่วงหน้าก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึงศูนย์คัดแยก โดยปัจจุบันหลังจากเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์คัดแยกตามประเทศปลายทางเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงจะสามารถดำเนินการคัดเลือกพัสดุที่มีความเสี่ยง โดยพิจารณาจากรายละเอียดหน้ากล่องพัสดุ แล้วจึงจะนำไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งจึงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความล่าช้าและใช้เวลาจำนวนมากอีกทั้งการคัดเลือกพัสดุเป้าหมายไม่สามารถตรวจสอบพัสดุได้ทั้งหมดด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาปฏิบัติงานซึ่งต้องดำเนินการให้เรียบร้อยตามรอบเวลาการบิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของตะวัน ตระการฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งพบว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันจะส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เป็นไปด้วยความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของทิพย์วิมล เอี่ยมสุนทร (2562) ได้ศึกษาความสำเร็จของงานเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติด กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพบว่าการจัดการระบบข้อมูลเฝ้าระวังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานเฝ้าระวังปัญหา

ยาเสพติด รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธรา ผ่องพุฒิ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการน่านโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา ศูนย์อำนวยการพลังเพื่อแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งพบว่าต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลยาเสพติดเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการและข้อมูลที่ได้ควรจัดระบบให้อยู่ในหน่วยงานเฉพาะ

5.1.4.2 ด้านการปฏิบัติงาน สถานที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อสถานการณ์การส่งออกทางไปรษณีย์ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่พื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดและระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีค่อนข้างจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุทธภูมิ จิตภักดี (2553) ได้ศึกษาการน่านโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เรือรบจำกลางคลองเปรม ซึ่งพบว่าสภาพทางกายภาพของเรือรบจำกลางคลองเปรมมีสถานที่ตั้งไม่เหมาะสมและมีพื้นที่คับแคบทำให้เป็นปัญหาในการน่านโยบายไปปฏิบัติ

5.1.4.3 ด้านบุคลากร ด้วยสถานการณ์การค้าในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนสามารถเลือกซื้อสินค้าทางออนไลน์ได้มากขึ้นและใช้การขนส่งทางไปรษณีย์เป็นทางเลือกในการขนส่งสินค้าจึงทำให้มีปริมาณการขนส่งสินค้าทางไปรษณีย์เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ทางบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีการปรับเปลี่ยนรอบเวลาการส่งออกสินค้าให้มีความสอดคล้องตามปริมาณพัสดุไปรษณีย์ที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของกรมศุลกากรมีการดำเนินการปรับเปลี่ยนเวลาการปฏิบัติงานตามจำนวนเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ดี การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากรยังไม่เพียงพอและครอบคลุมต่อการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพชรรัตน์ จิตนิยม (2554) ได้ศึกษามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบและค้ายาเสพติดในเรือรบจำและทัณฑสถาน ซึ่งพบว่า การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตรวจค้นยาเสพติดซึ่งต้องอาศัยกำลังและความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานแต่ด้วยจำนวนของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถรับมือกับบุคคลและสิ่งของที่เข้าออกที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละวันได้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกรมราชทัณฑ์เช่นกัน แต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการลดอัตรากำลังของภาครัฐตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในการประชุมคณะหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ครั้งที่ 3/2563 ข้อ 9 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2563 ณ วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ ระบุว่าให้ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกัน ปรับปรุงระบบการทำงานใหม่ เช่น โครงสร้างราชการ การจัดองค์กร กำลังคนภาครัฐ การลดจำนวนข้าราชการและบุคลากรภาครัฐโดยนำระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดระบบราชการใหม่ที่เหมาะสมกับอนาคตของประเทศ

5.2 ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาระบบการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ มีข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยี จากการศึกษา พบว่า ไม่มีระบบข้อมูลส่งออกไปรษณีย์ล่วงหน้า โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรจะคัดเลือกพัสดุไปรษณีย์ที่มีความเสี่ยงจากการพิจารณารายละเอียดหน้ากล่องพัสดุ จึงเห็นควรให้กรมศุลกากรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการเก็บข้อมูลความเสี่ยงจากพัสดุไปรษณีย์ส่งออก ทั้งรายละเอียดของผู้ฝากส่ง ผู้รับ และรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถประเมินระดับความเสี่ยงของพัสดุไปรษณีย์ก่อนพัสดุไปรษณีย์มาถึงศูนย์คัดแยกซึ่งจะเป็นการเพิ่มความรวดเร็วในการคัดแยกและการคัดเลือกตรวจสินค้าสามารถดำเนินการได้ตรงเป้าหมายมากขึ้นอีกทั้งเป็นการยกระดับการตรวจสินค้าให้มีมาตรฐานขึ้นกว่าเดิม

2. ด้านการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยต้องดำเนินการตรวจสอบพัสดุไปรษณีย์ให้เรียบร้อยก่อนเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะบรรจุพัสดุลงตู้ไปรษณีย์เพื่อนำขึ้นเครื่องบินตามรอบระยะเวลาเที่ยวบิน กรมศุลกากรจึงควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการตรวจสอบยาเสพติดโดยเฉพาะซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบชนิดของยาเสพติดได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว

3. ด้านบุคลากร จากการศึกษา พบว่า จำนวนบุคลากรยังไม่เพียงพอต่อปริมาณการส่งออกพัสดุไปรษณีย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับแนวคิดการลดอัตรากำลังของภาครัฐและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในงานและพัฒนาความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในด้านการข่าว การขยายผลจับกุมรวมถึงการทำลายเครือข่ายยาเสพติด

4. ด้านความร่วมมือการข่าว จากการศึกษา พบว่า การข่าวจะมีผลต่อการสกัดกั้นการลักลอบส่งออกยาเสพติดประกอบกับมีการส่งพัสดุไปรษณีย์โดยบริษัทขนส่งเอกชน (Express Delivery) เป็นจำนวนมาก จึงควรพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือด้านการข่าวกับบริษัทเอกชนผู้ให้บริการด้านการขนส่งพัสดุไปรษณีย์เพื่อการหาข่าวสารหากมีข้อสงสัยหรือพินิจในการรับฝาก

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดในช่องทางอื่น ๆ รวมถึงควรทำการศึกษาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติดในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและบริษัทขนส่งเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามาพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ในการหาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งออกยาเสพติดทางไปรษณีย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. อาเซียน 2025 : มุ่งหน้าไปด้วยกัน. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก http://61.19.32.28/cri_ac/backoffice/file_Learning/13.pdf
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2562 (2562). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก https://th.customs.go.th/data_files/a01a8e02484e138b6e313409b056fbb7.pdf
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2548 (2548). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER2/DRAWER051/GENERAL/DATA0000/000000680.PDF>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2561). การบริหารงานภาครัฐแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.opdc.go.th/content/Mjc4Nw>
- กขพร พุทธจักร. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิการและนักเรียนด้อยโอกาส จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- คมสัน โสมณวัตร. (2557). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. หลักสูตรการจัดการโลจิสติกส์. บริหารธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก http://www.elcls.ssru.ac.th/jatturong_pl/pluginfile.php/152/block_html/content/chapter%203_supply%20chain%20managment_edit.pdf
- ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา. (2554). อาชญากรรมข้ามชาติกับความมั่นคงของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55062&filename=house2554
- ชุตินา ม่วงมณี. (2554). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของงานการเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564 จาก http://grad.vru.ac.th/meeting_board/2555_02_meeting/CID/ISMpaChon/4Chutima.pdf

- ไชยยา รุจจนเวท, กาญจน์ ทองใหญ่, กริธา สฟโซค. (2556). การพัฒนากระบวนการสกัดกั้นการ
ลักลอบลำเลียงยาเสพติดของประเทศไทย. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาคีรัฐร่วม
เอกชน รุ่นที่ 25. สืบค้น เมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก
https://nctc.oncb.go.th/manage/researchMgt/import/researchFull/20160908_14162157_trans_drugs.pdf
- ชัยยุทธ คำคุณ. (2560). แนวทางในการพัฒนากระบวนการทางศุลกากรเพื่อเสริมสร้างขีด
ความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59.
สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2564 จาก
http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2559-2560/PDF/wpa_8100/ALL.pdf
- ตะวัน ตระการฤกษ์. (2559). ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกัน
ปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรภาค 7. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยสยาม. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก <http://www.research-system.siam.edu/2013-12-20-03-59-31/2013-12-20-04-08-39/2963-2015-12-04-02-54-10>
- ทิพย์วิมล เอี่ยมสุนทร. (2562). ความสำเร็จของงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก <http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/238>
- ธรา ผ่องพฒ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยา
เสพติดไปสู่การปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564
จาก <http://webopac.lib.buu.ac.th/Catalog/BibItem.aspx?BibID=b00226125>
- บุศรา เข้มทอง. (2558). กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในประเทศไทย, (ออนไลน์).
สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=28660
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2519, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก
<https://www.oncb.go.th/home/Pages/Law/law1.aspx>
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก
https://www.chiangmaihealth.go.th/cmpho_web/document/190816156591830384.pdf
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2534, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564
จาก <https://www.oncb.go.th/home/Pages/Law/law1.aspx>
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556,
(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก
<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%BB52/%BB52-20-2556-a0001.htm>

- ไพบูลย์ ตั้งใจ. (2554). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ตามหลักอิทธิบาท 4: กรณีศึกษา บริษัท แอมพาส อินดัสตรี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564 จาก <http://oldweb.mcu.ac.th/userfiles/file/library1/Thesis/138.pdf>
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- เพชรรัตน์ จิตนิยม. (2554). มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบและค้ายาเสพติดใน เรือนจำและทัณฑสถาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก <https://cuir.car.chula.ac.th/simple-search>
- ภัทรعه เหล่ามีผล. (2558). ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5703011238_3736_3518.pdf
- ภิญญา ทนวงษ์. (2555). องค์ประกอบในการประสานงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของ พนักงานฝ่ายประกันคุณภาพ องค์การเภสัชกรรม. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Pha_En_Man/Pinya_T.pdf
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (2561). สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2564 จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- ยุทธภูมิ จิตภักดี. (2553). การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เรือนจำกลางคลองเปรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/RU.the.2010.18
- เรืองเดช คันธรส. (2559). การบริหารจัดการงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแบบ บูรณาการของ สถานีตำรวจภูธรสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก http://mdc.library.mju.ac.th/thesis/2561/ruangdech_kuntaros/fulltext.pdf
- ฤทธิศักดิ์ สุขฤทธิ. (2563). การนำมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 24 เมษายน 2564 จาก http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2563_1614224995_6214830056.pdf
- ฤทัยทิพย์ โพธิ์อ่อน (2550). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท วิริยะชัยพลาย จำกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. กรุงเทพฯ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสาร
 นุรักษ์ คุณชลและคณะ. (2543). คู่มือเตรียมสอบเข้าศึกษาต่อปริญญาโท. กรุงเทพฯ:

ชมรมมหาบัณฑิตราม

ศักดิ์ชัย มูลชอบ. (2545). ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.กระทรวงยุติธรรม. แผนปฏิบัติการด้านการ
 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 -2565. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก
<https://www.oncb.go.th/Home/PublishingImages/Pages/ProgramsandActivities>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กระทรวงยุติธรรม. คู่มือความรู้(KM) การ
 สกัดกั้น การลำเลียงขนส่งยาเสพติดโดยระบบขนส่งสาธารณะ (ไปรษณีย์และผู้ประกอบการ
 ขนส่ง) . สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564 จาก

https://km.oncb.go.th/ebook_print.php?ebook_id=B0249

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2561). การบริหารงานภาครัฐแบบมีส่วนร่วม.

สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.opdc.go.th/content/Mjc4Nw>

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). ข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในการประชุมคณะ
 หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ครั้งที่ 3/2563.

สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก

[https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/20200723-
 pmsummary3-63.pdf](https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/20200723-pmsummary3-63.pdf)

สุวรรณณี คชเดช. (2559) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการสร้างทีมงานในโรงเรียนอำเภอ
 แก่งหางแมวสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก
http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/57950056.pdf

สุนทร เฉลิมเกียรติ. (2561). แนวทางการพัฒนารูปแบบการปราบปรามยาเสพติด ในยุคประเทศไทย
 4. ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่
 60. สืบค้น เมื่อ 26 มีนาคม 2564 จาก [http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_
 pr/ndc_2560-2561/PDF/8569s/%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1.pdf](http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8569s/%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1.pdf)

สุนันท์ชัย ตันพัฒนา. (2561). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร: กรณีศึกษา
 ส่วนบริการศุลกากร 1 สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก
<http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/149>

สมใจ ลักษณะ. (2546). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :

ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สุพัตรา สุภาพ. (2540). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อรรถวรรณ จุลวงษ์. (2559). ปัจจัยทำนายความสำเร็จของการเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดใน

บ้านพักกำลังพล กองทัพบก. วารสารพยาบาลทหารบก, ปีที่17, ฉบับที่3.

สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564 จาก

<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/73281>

Global Financial Integrity. (2017). Transnational Crime and the Developing World.

Retrieved March 26, 2021, from <https://gfintegrity.org/report/transnational-crime-and-the-developing-world/>

HR Note.asia. (2562). ทฤษฎีการบริหารจัดการ POCCC และหลักการจัดการองค์กรสู่ความสำเร็จ

ตามแนวคิดของ Henri Fayol. Retrieved May 5, 2021, from

<https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190626-poccc-henri-fayol/>

Millet, J. D. (1994). Management in the public service: The quest for effective

performance. New York: McGraw-Hill Book.

Naylor, R. T. (2002). Wages of Crime: Black Markets, Illegal Finance, and the

Underworld Economy. McGill-Queen's University Press.

Retrieved February 26, 2021, from <https://www.jstor.org/stable/j.ctt130hb7k>

Peterson, E., & Plowman, E.G. (1989). Business organization and management.

Homewood, Illinois: Richard D. Irwin.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2019). World Drug Report 2019

Retrieved March 26, 2021, from

<https://wdr.unodc.org/wdr2019/en/drug-demand-and-supply.html>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988

โดยอนุสัญญานี้ได้มีการกำหนดหลักการให้รัฐภาคีจะต้องดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้หลักการ สำคัญ ดังนี้ (สิทธิพร, 2552)

1. ความผิดและการลงโทษ (Offences and Sanction) ซึ่งได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการลักลอบ ค้ายาเสพติดครอบคลุมกิจกรรมทุกประเภทและจะต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงเหมาะสมกับฐานความผิด

2. การริบทรัพย์ผู้ค้ายาเสพติด (Forfeiture of the Process of Illicit Trafficking) เป็นมาตรการซึ่ง กำหนดให้มีการสืบเสาะ ติดตาม อายัด ยึดหรือริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักลอบค้ายาเสพติด ทั้งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรง และทรัพย์สินที่มีใช้ได้มาจากการกระทำความผิดแต่มีมูลค่าเทียบเท่า เนื่องจากมีการแปลงสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดรวมถึงการริบอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้หรือเจตนาที่จะใช้ในการผลิตหรือการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในเรื่องของการริบทรัพย์นี้ อนุสัญญาได้กำหนดให้มีการร่วมมือกันเพื่อสามารถริบทรัพย์สินตามคำขอของต่างประเทศหรือคำพิพากษาต่างประเทศด้วย ซึ่งนับว่าเป็นมาตรการใหม่ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศาล (Judicial assistance) หรือการยอมรับหรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศด้วย

3. การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย (Mutual Legal Assistance) ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านพยานหลักฐานระหว่างประเทศเพื่อให้มีผลในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ สำหรับ มาตรการนี้อาจทำได้ทั้งในลักษณะของความตกลงทวิภาคี (Bilateral) หรือพหุภาคี (Multilateral) สารสำคัญของอนุสัญญานี้ มีข้อกำหนด 34 ข้อ ที่สำคัญ ได้แก่ การยึดทรัพย์สินนักค้ายาเสพติด การให้ความร่วมมือทางอาญา การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การสกัดกั้น การลักลอบค้ายาเสพติดทางทะเล การสกัดกั้นการฟอกเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด การควบคุมการส่งผ่านยาเสพติด เป็นต้น

ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2545 อนุสัญญาดังกล่าวถือเป็นบ่อเกิดของกฎหมายและความร่วมมือกันในทางระหว่างประเทศด้านยาเสพติดและเป็นจุดเริ่มจุดแรก ๆ ของการเอาจริงเอาจังกับการปราบปรามยาเสพติดที่เริ่มทวีความ

รุนแรงเพิ่มมากขึ้นเพราะการค้ายาเสพติดมีส่วนใหญ่มักลักลอบและผลิตกันตามแนวเขตชายแดนด้วย
สะดวกต่อการค้าขายและหลบหนีการติดตามของเจ้าหน้าที่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	รชต ลีละวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	24 มกราคม 2537
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การประกอบการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY